

DIREKTYVOS (ES) 2016/801 IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ ATITIKTIES LENTELĖ

<p>2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo <i>Au pair</i> programoje tikslais sąlygų</p>	<ol style="list-style-type: none"> Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projektas (toliau - Projektas) Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties Nr. IX-2206 (suvestinė redakcija - 2025-01-01 - 2025-12-31) (toliau – Įstatymas Nr. IX-2206) Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, patvirtintas Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu Nr. XII-2603 (suvestinė redakcija nuo 2025-01-01) (toliau – Darbo kodeksas) Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas Nr. IX-1672 (suvestinė redakcija nuo 2024-11-01 iki 2026-12-31) (toliau – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas) Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas Nr. I-2018 (suvestinė redakcija nuo 2013-06-28) (toliau – Profesinių sąjungų įstatymas) Civilinis kodeksas, patvirtintas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu Nr. VIII-1864 (Suvestinė redakcija nuo 2025-12-16 iki 2026-03-31) (toliau – Civilinis kodeksas) Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas Nr. I-1489 (Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01 iki 2025-12-31) (toliau – Švietimo įstatymas) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas Nr. XI-242 (Suvestinė redakcija nuo 2025-09-01 iki 2025-12-31) (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas) 	<p>Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo (įgyvendinimo) lygis</p>
---	--	---

	<p>9. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas Nr. VIII-450 (Suvestinė redakcija nuo 2024-05-01 iki 2025-12-31) (toliau – Profesinio mokymo įstatymas)</p> <p>10. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas Nr. X-1478 (Suvestinė redakcija nuo 2016-01-18) (toliau - Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas)</p> <p>11. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas Nr. I-1336 (Suvestinė redakcija nuo 2025-11-29 iki 2025-12-31) (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas)</p> <p>12. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas Nr. IX-110 (Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01 iki 2026-05-31) (toliau – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas)</p> <p>13. Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas Nr. VIII-1509 (Suvestinė redakcija nuo 2024-11-01) (toliau - Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas)</p> <p>14. Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymas Nr. IX-1904 (Suvestinė redakcija nuo 2024-07-01 iki 2025-12-31) (toliau - Nedarbo socialinio draudimo įstatymas)</p> <p>15. Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas Nr. I-549 (Suvestinė redakcija nuo 2016-09-30 iki 2017-12-31) (toliau – Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas)</p>	
--	---	--

	<p>16. Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymas Nr. I-348 (Suvestinė redakcija nuo 2023-04-01) (toliau – Paramos mirties atveju įstatymas)</p> <p>17. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas Nr. I-621 (Suvestinė redakcija nuo 2025-12-16 iki 2026-05-21) (toliau – Išmokų vaikams įstatymas)</p> <p>18. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymas (Suvestinė redakcija nuo 2024-01-01) (toliau - Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymas)</p> <p>19. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas Nr. I-1343 (Suvestinė redakcija nuo 2025-07-01 iki 2025-12-31) (toliau – Sveikatos draudimo įstatymas)</p> <p>20. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas Nr. IX-1007 (Suvestinė redakcija nuo 2025-01-02 iki 2025-12-31) (toliau - Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas)</p> <p>21. Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas Nr. XII-1215 (Suvestinė redakcija nuo 2025-07-01 iki 2025-12-31) (toliau - Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas)</p> <p>22. Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas Nr. XII-2470 (Suvestinė redakcija nuo 2025-05-31 iki 2025-12-31) (toliau – Užimtumo įstatymas)</p> <p>23. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymas Nr. I-657 (Suvestinė redakcija nuo 2024-12-13 iki 2025-12-31) (toliau – Vartotojų teisių gynimo įstatymas)</p> <p>24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 29 d. nutarimas Nr. 212 „Dėl Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio</p>	
--	---	--

	<p>valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p> <p>25. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 29, 265, 393, 542, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 557-1 straipsniu įstatymas Nr. XIII-1311 (toliau – Įstatymas Nr. XIII-1311)</p>	
<p>22 straipsnis Vienodas požiūris</p> <p>1. Tyrėjai turi teisę į vienodą požiūrį – tokį patį, kuris taikomas atitinkamos valstybės narės piliečiams, kaip numatyta Direktyvos 2011/98/ES 12 straipsnio 1 ir 4 dalyse.</p> <p>3. Stažuotojai, savanoriai ir <i>au pair</i> auklės, kai laikoma, kad atitinkamoje valstybėje narėje jie yra susiję darbo santykiais, ir studentai turi teisę į vienodą požiūrį – tokį patį, kuris taikomas atitinkamos valstybės narės piliečiams, kaip numatyta Direktyvos 2011/98/ES 12 straipsnio 1 ir 4 dalyse, laikantis to straipsnio 2 dalyje numatytų apribojimų.</p> <p>4. Stažuotojai, savanoriai ir <i>au pair</i> auklės, kai laikoma, kad atitinkamoje valstybėje narėje jie nėra susiję darbo santykiais, ir mokiniai turi teisę į vienodą požiūrį, kiek tai susiję su</p>	<p>Projektas</p> <p>7 straipsnis. Švietimo teikėjų bei mokslo ir studijų institucijų pareiga įgyvendinti lygias galimybes</p> <p>1. Švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos pagal kompetenciją privalo:</p> <p>1) užtikrinti asmenims lygias galimybes:</p> <p>a) priimant pas švietimo teikėjus, kurie vykdo mokymo ir ugdymo veiklą, bei į mokslo ir studijų institucijas, kuriose mokoma ir ugdoma pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas;</p> <p>b) skiriant stipendijas ir (ar) teikiant paskolas;</p> <p>c) rengiant, sudarant, tvirtinant švietimo programas;</p> <p>d) vertinant mokymosi pasiekimus;</p> <p>e) parenkant arba asmenims patiems pasirenkant mokymo programas ir (ar) dėstomus dalykus;</p> <p>f) vykdant profesinio orientavimo veiklą, keliant kvalifikaciją, ugdant profesinius įgūdžius ir (ar) suteikiant praktinio darbo patirtį;</p> <p>2) užtikrinti, kad švietimo programose, vadovėliuose ir kitose mokymo priemonėse, įskaitant virtualiąsias mokymo(si) priemones, nebūtų diskriminacijos ar jos propagavimo;</p> <p>3) užtikrinti, kad pas švietimo teikėjus bei mokslo ir studijų institucijose nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti, priekabiaujama, seksualiai priekabiaujama.</p> <p>2. Švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo imtis priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrintas tinkamas sąlygų pritaikymas, kurio reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti jų ugdymosi poreikių tenkinimą, galimybę dalyvauti švietimo procese ir įgyvendinti teisę į švietimą, vadovaujantis Švietimo įstatymo 5 straipsnyje numatytais lygių galimybių ir įtraukties principais.</p> <p>8 straipsnis. Darbdavio pareiga įgyvendinti lygias galimybes darbe, valstybės tarnyboje</p>	<p>Visišką</p>

<p>galimybe naudotis prekėmis bei paslaugomis ir visuomenei tiekiamomis prekėmis ir paslaugomis, kaip numatyta nacionalinėje teisėje, taip pat, kai taikoma, kiek tai susiję su diplomų, pažymėjimų ir kitų profesinę kvalifikaciją įrodančių dokumentų pripažinimu pagal atitinkamą nacionalinę tvarką.</p> <p>Valstybės narės gali nuspręsti jiems netaikyti vienodo požiūrio, kiek tai susiję su būsto įsigijimo procedūromis ir (arba) viešųjų įdarbinimo tarnybų teikiamomis paslaugomis, laikantis nacionalinės teisės.</p>	<p>Igyvendindamas lygias galimybes, darbdavys privalo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) priimdamas į darbą ar valstybės tarnybą, taikyti vienodus darbuotojų ar valstybės tarnautojų atrankos kriterijus ir (ar) sąlygas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 16 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus; 2) sudaryti vienodas darbo ar valstybės tarnybos sąlygas, vienodas galimybes darbuotojams ar valstybės tarnautojams kelti kvalifikaciją, siekti profesinio mokymo, persikvalifikuoti, įgyti praktinio darbo patirties, taip pat teikti darbuotojams ar valstybės tarnautojams vienodas lengvatas; 3) naudoti vienodus darbuotojų darbo, valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo kriterijus; 4) naudoti vienodus atleidimo iš darbo ar iš valstybės tarnybos kriterijus; 5) už tokį patį ar vienodos vertės darbą mokėti vienodą darbo užmokestį; 6) užtikrinti, kad nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti ir siekiantys įsidarbinti asmenys, darbuotojai, valstybės tarnautojai, praktikantai ar stažuotojai darbo vietoje nepatirtų priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo; 7) imtis tinkamų ir proporcingų priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrintas tinkamas sąlygų pritaikymas, kurio reikia konkrečiu atveju jiems siekiant gauti darbą (taip pat ir valstybės tarnyboje), dirbti, taip pat siekiant karjeros arba mokytis; 8) imtis priemonių, kad darbuotojai ar valstybės tarnautojai darbo vietoje nebūtų diskriminuojami dėl nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų, atostogų vaikui prižiūrėti, papildomų poilsio dienų darbuotojams, auginantiems vaikus, nemokamų atostogų suteikimo ir darbo laiko režimo pasirinkimo. <p>9 straipsnis. Lygių galimybių įgyvendinimas savanoriškoje veikloje</p> <p>Priimančiosios ir koordinuojančiosios organizacijos privalo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) užtikrinti savanoriams lygias galimybes ir sudaryti vienodas sąlygas dalyvauti savanoriškoje veikloje, išskyrus atvejus, kai dėl organizacijos veiklos pobūdžio arba dėl jos vykdymo sąlygų tam tikra asmens savybė yra esminis ir lemiamas reikalavimas, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis; 2) užtikrinti, kad asmuo, dalyvaujantis savanorių atrankoje, arba savanoris, vykdydamas savanorišką veiklą ar dalyvaudamas kitoje veikloje, susijusioje su vykdoma savanoriška veikla, priimančiojoje ir (ar) koordinuojančiojoje organizacijoje, nepatirtų diskriminacijos; 3) užtikrinti, kad nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti ir asmuo, dalyvaujantis savanorių atrankoje, arba savanoris, vykdydamas savanorišką veiklą ar dalyvaudamas kitoje veikloje, susijusioje su vykdoma savanoriška veikla, priimančiojoje ir (ar) 	
---	---	--

	<p>koordinuojančiojoje organizacijoje, nepatirtų priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo;</p> <p>4) imtis tinkamų ir proporcingų priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrintas tinkamas sąlygų pritaikymas, kurio reikia konkrečiu atveju jiems siekiant dalyvauti savanoriškoje veikloje.</p> <p>10 straipsnis. Lygių galimybių įgyvendinimas gaminant prekes, jas parduodant ir teikiant paslaugas</p> <p>Įgyvendindamas lygias galimybes, gamintojas, pardavėjas, paslaugų teikėjas privalo:</p> <p>1) visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokias pačias prekes, gaminius ir paslaugas, įskaitant būstą, ir taikyti vienodas atsiskaitymo už juos sąlygas bei vienodas garantijas;</p> <p>2) skelbdamas ar suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba juos reklamuodamas, užtikrinti, kad šioje informacijoje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas, teisių apribojimas ar privilegijų teikimas vienu ar keliais diskriminacijos pagrindais ir nebūtų formuojamos visuomenės nuostatos, kad dėl šių pagrindų asmuo yra pranašesnis ar menkesnis už kitą;</p> <p>3) imtis priemonių, kad nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti ir asmenys, gaudami gaminius, prekes ir paslaugas, nepatirtų priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo;</p> <p>4) užtikrinti Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos nuostatos laikymąsi;</p> <p>5) imtis priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrintas tinkamas sąlygų pritaikymas, kurio reikia konkrečiu atveju jiems siekiant gauti tokius pačius gaminius, prekes bei paslaugas ir už juos atsiskaityti, kai šio straipsnio 1 ir 4 punktuose nurodytų reikalavimų laikymosi užtikrinimo nepakanka.</p> <p>11 straipsnis. Draudimas diskriminuoti organizacijose (asociacijose)</p> <p>Organizacijos (asociacijos) privalo:</p> <p>1) užtikrinti, kad į jas priimami, jų veikloje dalyvaujantys ir jų teikiamą naudą gaunantys asmenys nepatirtų diskriminacijos;</p> <p>2) užtikrinti, kad nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti ir asmenys, dalyvaujantys organizacijų (asociacijų) veikloje, nepatirtų priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo;</p> <p>3) imtis priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrintas tinkamas sąlygų pritaikymas, kurio reikia konkrečiu atveju jiems siekiant dalyvauti šių organizacijų (asociacijų) veikloje ir gauti jų teikiamą naudą.</p>	
--	--	--

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

8. Netiesioginė diskriminacija – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas vienu ar keliais diskriminacijos pagrindais, nebent ši veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis.

[...]

16. Tiesioginė diskriminacija – elgesys su asmeniu, kai vienu ar keliais diskriminacijos pagrindais jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu tokiais pat ar panašiomis aplinkybėmis jos buvo, yra ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus:

- 1) įstatymų nustatytus apribojimus dėl amžiaus, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
- 2) įstatymų nustatytą reikalavimą mokėti valstybinę kalbą;
- 3) įstatymų nustatytais atvejais draudimą dalyvauti politinėje veikloje;
- 4) įstatymų nustatytas dėl pilietybės taikomas skirtingas teises;
- 5) įstatymų nustatytas priemonės sveikatos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, užimtumo, darbo rinkos srityse, siekiant užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, asmenų užimtumą ir integraciją į darbo rinką;
- 6) specialiąsias laikinasias priemones;
- 7) atvejus, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikras asmens tapatybės bruožas yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas ir kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
- 8) atvejus, kai ribojimų, reikalavimų arba tam tikrų sąlygų dėl asmens socialinės padėties teisinį reguliavimą pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
- 9) atskirų sporto varžybų vyrams, moterims, asmenims su negalia bei sporto varžybų pagal amžiaus grupes rengimą;
- 10) lengvatų teikimą amžiaus, negalios bei socialinės padėties pagrindu, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;

- 11) įstatymuose nustatytos valstybės paramos teikimą amžiaus, negalios bei socialinės padėties pagrindu, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
- 12) taikomą specialią apsaugą nėštumo, gimdymo ir vaiko žindymo metu;
- 13) atvejus, kai moterims ir vyrams nustatomi skirtingi karo prievolės atlikimo reikalavimai;
- 14) moterims taikomus fizinio parengtumo, darbuotojų saugos ir sveikatos darbe reikalavimus, kuriais, atsižvelgiant į moterų fiziologines savybes, siekiama išsaugoti jų sveikatą;
- 15) taikomą skirtingą tam tikrų bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas;
- 16) prekių pardavimą ir (ar) paslaugų teikimą vien tik arba pirmiausia vienos lyties asmenims, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis.
- [...]

Įstatymas Nr. IX-2206

62 straipsnis. Užsieniečių įsidarbinimas

[...]

3. Darbdavys gali sudaryti darbo sutartį tik su užsieniečiu, turinčiu leidimą dirbti, išskyrus šio Įstatymo 58 straipsnyje nurodytus atvejus.

4. Užsienietis, kuriam išduota viza kaip atvykstančiam į Lietuvos Respubliką dirbti sezoninio darbo ar leidimas laikinai gyventi šio Įstatymo 44 straipsnyje nustatytu pagrindu, gali dirbti tik pas tą darbdavį, kuris įsipareigojo jį įdarbinti, ir atlikti tik tą darbo funkciją, kuriai pas tą darbdavį buvo įdarbintas, išskyrus šio Įstatymo 44 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus. Užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduotas šio Įstatymo 44¹ straipsnyje nustatytu pagrindu, gali pakeisti darbdavį šio Įstatymo 44¹ straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu darbdavys, įsipareigojęs užsienietį įdarbinti, nėra keičiamas, užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduotas šio Įstatymo 44¹ straipsnyje nustatytu pagrindu, gali dirbti ir pas kitą darbdavį. Reikalavimas dirbti tik pas tą darbdavį, kuris įsipareigojo užsienietį įdarbinti, ir atlikti tik tą darbo funkciją, kuriai pas tą darbdavį užsienietis buvo įdarbintas, netaikomas užsieniečiams, kuriems leidimas laikinai gyventi išduotas pagal šio Įstatymo 49⁵ straipsnio 1 dalies 1 punktą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2784](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-27, i. k. 2024-11777

[...]

Darbo kodeksas

2 straipsnis. Darbo santykių teisinio reglamentavimo principai

1. Darbo santykiai reglamentuojami vadovaujantis teisinio apibrėžtumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir visokeriopos darbo teisių gynybos, saugių ir sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų sudarymo, darbo santykių stabilumo, laisvės pasirinkti darbą, teisingo apmokėjimo už darbą, darbo teisės subjektų lygybės, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, sveikatos būklės, ketinimo turėti vaiką (vaikų), įvaikį (įvaikių), globotinį (globotinių), rūpintinį (rūpintinių) (toliau – vaikas), santuokinės ir šeiminės padėties, priklausymo politinėms partijoms, profesinėms sąjungoms ir asociacijoms, aplinkybių, nesusijusių su darbuotojų dalykinėmis savybėmis, asociacijų laisvės, laisvų kolektyvinių derybų ir teisės imtis kolektyvinių veiksmų principais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2944](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-06-03, i. k. 2020-12135

Nr. [XIV-1189](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15178

[...]

26 straipsnis. Darbuotojų lyčių lygybė ir nediskriminavimas kitais pagrindais

1. Darbdavys privalo įgyvendinti lyčių lygybės ir nediskriminavimo kitais pagrindais principus. Tai reiškia, kad bet kokių darbdavio santykių su darbuotojais atvejais tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, sveikatos būklės, santuokinės ir šeiminės padėties, narystės politinėje partijoje, profesinėje sąjungoje ar asociacijoje, religijos (išskyrus atvejus, kai darbuotojas dirba religinėse bendruomenėse, bendrijose ar centruose, jeigu reikalavimas darbuotojui dėl išpažįstamos religijos, tikėjimo ar įsitikinimų, atsižvelgiant į religinės bendruomenės, bendrijos ar centro etosą, yra įprastas, teisėtas ir pateisinamas), ketinimo turėti vaiką pagrindu, taip pat dėl to, kad darbuotojas naudojasi ar naudojosi šiame kodekse numatytais teisėmis, bei dėl aplinkybių, nesusijusių su darbuotojų dalykinėmis savybėmis, ar kitais įstatymuose nustatytais pagrindais yra draudžiami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2944](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-06-03, i. k. 2020-12135

Nr. [XIV-1189](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15178

2. Įgyvendindamas lyčių lygybės ir nediskriminavimo kitais pagrindais principus, darbdavys, neatsižvelgdamas į darbuotojo lytį, rasę, tautybę, pilietybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, amžių, lytinę orientaciją, negalią, sveikatos būklę,

santuokinę ir šeiminę padėtį, etninę priklausomybę, priklausymą politinėms partijoms, profesinėms sąjungoms ar asociacijoms, religiją (išskyrus atvejus, kai darbuotojas dirba religinėse bendruomenėse, bendrijose ar centruose, jeigu reikalavimas darbuotojui dėl išpažįstamos religijos, tikėjimo ar įsitikinimų, atsižvelgiant į religinės bendruomenės, bendrijos ar centro etosą, yra įprastas, teisėtas ir pateisinamas), ketinimą turėti vaiką, taip pat į tai, kad darbuotojas naudojasi ar naudojosi šiame kodekse numatytais teisėmis, ar kitus įstatymuose numatytus pagrindus, privalo:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1189](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15178

- 1) priimdamas į darbą, taikyti vienodus atrankos kriterijus ir sąlygas;
- 2) sudaryti vienodas darbo sąlygas, galimybes tobulinti kvalifikaciją, siekti profesinio tobulėjimo, persikvalifikuoti, įgyti praktinės darbo patirties, taip pat teikti vienodas lengvatas;
- 3) taikyti vienodus darbo vertinimo ir atleidimo iš darbo kriterijus;
- 4) už tokį patį ir vienodos vertės darbą mokėti vienodą darbo užmokestį;
- 5) imtis priemonių, kad darbuotojas darbo vietoje nepatirtų priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ir nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti, taip pat nebūtų persekiojamas ir būtų apsaugotas nuo priešiško elgesio ar neigiamų pasekmių, jeigu pateikia skundą dėl diskriminacijos ar dalyvauja byloje dėl diskriminacijos;
- 6) imtis tinkamų priemonių, kad asmenims su negalia būtų sudarytos sąlygos gauti darbą, dirbti, siekti karjeros arba mokytis, įskaitant tinkamų darbo sąlygų sudarymą, jeigu dėl tokių priemonių nebus neproporcingai apsunkinamos darbdavio pareigos.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1189](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15178

Nr. [XIV-2704](#), 2024-06-13, paskelbta TAR 2024-06-20, i. k. 2024-11228

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2944](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-06-03, i. k. 2020-12135

[...]

32 straipsnis. Darbo sutarties sąvoka

1. Darbo sutartis – darbuotojo ir darbdavio susitarimas, pagal kurį darbuotojas įsipareigoja būdamas pavaldus darbdaviui ir jo naudai atlikti darbo funkciją, o darbdavys įsipareigoja už tai mokėti darbo užmokestį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-413](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10021

[...]

59 straipsnis. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio valia

[...]

2. Darbo sutartis šio straipsnio pagrindu negali būti nutraukta dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo Pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, dalyvavimo byloje prieš darbdavį, kaltinamą teisės pažeidimais, taip pat dėl kreipimosi į administracinius organus dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, santuokinės ir šeiminės padėties, ketinimo turėti vaiką, priklausymo politinėms partijoms, profesinėms sąjungoms ir asociacijoms, dėl to, kad darbuotojas naudojasi ar naudojos šiame kodekse numatytais teisėmis, ar kitų diskriminacinių motyvų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1847](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21878

Nr. [XIII-2944](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-06-03, i. k. 2020-12135

Nr. [XIV-1189](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15178

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas**3 straipsnis. Darbuotojų saugos ir sveikatos garantijos**

1. Kiekvienam darbuotojui privalo būti sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, neatsižvelgiant į įmonės veiklos rūšį, darbo sutarties rūšį, darbuotojų skaičių, įmonės rentabilumą, darbo vietą, darbo aplinką, darbo pobūdį, darbo dienos ar darbo pamainos trukmę, darbuotojo pilietybę, rasę, tautybę, lytį, seksualinę orientaciją, amžių, socialinę kilmę, politinius ar religinius įsitikinimus.

2. Darbuotojo teisę turėti saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas garantuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, šis Įstatymas ir kiti darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai. Saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas darbuotojams privalo sudaryti darbdaviai. Dėl saugių ir sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų sudarymo darbuotojas turi teisę kreiptis į darbuotojų atstovą, padalinio vadovą ar kitą darbdavio įgaliotą asmenį, darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą, Lietuvos Respublikos valstybinę darbo inspekciją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) ar kitas valstybės institucijas, teikdamas pasiūlymus ar reikalaujamas, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2553](#), 2019-11-28, paskelbta TAR 2019-12-10, i. k. 2019-19861

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-390](#), 2013-06-18, Žin., 2013, Nr. [73-3652](#) (2013-07-09)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2607](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23712

Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas

1 straipsnis. Teisė jungtis į profesines sąjungas

Fiziniai asmenys, turintys darbinį teisnumą ir veiksnumą, turi teisę laisvai steigti ir stoti į profesines sąjungas valstybės, šakos ar teritoriniu lygiu ir dalyvauti jų veikloje. Įmonės ar jos struktūrinio padalinio lygiu organizuotų profesinių sąjungų nariais gali būti tik tos įmonės ar jos struktūrinio padalinio darbuotojai.

Profesinės sąjungos steigėjai gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, turintys darbinį teisnumą ir veiksnumą.

Šio įstatymo taikymo ypatumai krašto apsaugos, policijos, valstybės saugumo ir kitose organizacijose gali būti nustatyti šių organizacijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose.

Darbdavys, jo įgaliotasis atstovas negali būti jo įmonėje, įstaigoje, organizacijoje veikiančių profesinių sąjungų narys.

2 straipsnis. Profesinių sąjungų narystė

Į profesinę sąjungą įstojama ir iš jos išstojama profesinės sąjungos įstatuose (statute) nustatyta tvarka.

Profesinių sąjungų nariai, teisėtai dirbantys pagal darbo sutartis ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi visas profesinės sąjungos narių teises ir pareigas, nustatytas profesinių sąjungų įstatuose (statute).

Kiti profesinių sąjungų nariai turi visas profesinės sąjungos narių teises ir pareigas, nustatytas profesinių sąjungų įstatuose (statute), išskyrus teisę balsuoti priimant sprendimus dėl streiko skelbimo, kolektyvinių sutarčių sudarymo ir vykdymo bei dėl kitų klausimų, kurie gali turėti įtakos darbuotojų ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais dirbančių asmenų teisėms ir pareigoms.

Civilinis kodeksas

2.38 straipsnis. Profesinės sąjungos

[...]

3. Profesinės sąjungos steigėjai gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, turintys darbinį teisnumą ir veiksnumą.

[...]

Švietimo įstatymas**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

[...]

23. **Privalomasis švietimas** – Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, privalomas ir valstybės garantuojamas ugdymas iki 16 metų pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2213](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-06, i. k. 2016-00366

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2290](#), 2016-04-07, paskelbta TAR 2016-04-18, i. k. 2016-09857

[...]

5 straipsnis. Švietimo sistemos principai

Švietimo sistemos principai yra šie:

- 1) lygios galimybės – švietimo sistema yra socialiai teisinga, ji užtikrina asmens teisių įgyvendinimą, kiekvienam asmeniui ji laiduoja švietimo prieinamumą, bendrojo išsilavinimo bei pirmosios kvalifikacijos įgijimą ir sudaro sąlygas tobulinti turimą kvalifikaciją ar įgyti naują;
- 2) kontekstualumas – švietimo sistema yra glaudžiai susieta su krašto ūkinės, socialinės, kultūrinės raidos kontekstu, kartu su juo atsinaujina ir atitinka nuolat kintančias visuomenės reikmes;
- 3) veiksmingumas – švietimo sistema siekia geros kokybės rezultatų sumaniai ir taupiai naudodama turimus išteklius, nuolat vertindama, analizuodama ir planuodama savo veiklą, remdamasi veiksminga vadyba – tinkamais ir laiku priimamais sprendimais;
- 4) tęstinumas – švietimo sistema yra lanksti, atvira, pagrįsta įvairių formų ir institucijų sąveika; ji sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui mokytis visą gyvenimą;
- 5) įtrauktis – švietimo sistema sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3268](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15543

24 straipsnis. Lietuvos gyventojų teisė ir pareiga mokytis

	<p>1. Kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, užsienietis, turintis teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, turi teisę mokytis, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją.</p> <p>2. Valstybė imasi priemonių, kad kiekvienas vaikas Lietuvoje mokytųsi pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XII-2213, 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-06, i. k. 2016-00366</p> <p>2¹. Švietimo, mokslo ir sporto ministras ar jo įgaliota institucija kartu su švietimo įstaiga vykdo vaikų įtraukimo į ikimokyklinį ugdymą programas.</p> <p><i>Papildyta straipsnio dalimi:</i> Nr. XIII-3416, 2020-11-10, paskelbta TAR 2020-11-20, i. k. 2020-24587</p> <p>3. Kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui, užsieniečiui, turinčiam teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, valstybė garantuoja:</p> <p>1) priešmokyklinį, pradinį, pagrindinį ir vidurinį ugdymą;</p> <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XII-2213, 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-06, i. k. 2016-00366</p> <p>2) aukštojo mokslo studijų arba profesinio mokymo, suteikiančio pirmąją kvalifikaciją, programų prieinamumą.</p> <p>4. Mokinys, nutraukęs mokymąsi ar studijas, teisės aktuose ar sutartyse nustatyta tvarka gali jas atnaujinti toje pačioje ar kitoje mokykloje.</p> <p>5. Asmeniui, įgijusiam pradinį ar pagrindinį išsilavinimą arba baigusiam pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir nepasiekusiam patenkinamo pasiekimų lygmens, sudaromas individualių mokymosi pasiekimų gerinimo planas ir skiriama reikalinga mokymosi pagalba švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Asmeniui, įgijusiam pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančiam geriau pasirengti toliau mokytis, sudaromos sąlygos mokytis pageidaujamų bendrojo ugdymo dalykų ir patikrinti mokymosi pasiekimus savo lėšomis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-1261, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15488</p> <p>6. Lietuvos gyventojai turi teisę mokytis kitose užsienio valstybėse. Ši teisė įgyvendinama asmens iniciatyva, jos garantijas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai arba tarptautiniai susitarimai.</p> <p>28 straipsnis. Švietimo teikėjų tinklas</p>	
--	--	--

1. Švietimo teikėjų tinklo paskirtis – užtikrinti visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, privalomojo ir visuotinio švietimo prieinamumą, jo įvairovę, galimybes mokytis visą gyvenimą.
  2. Švietimo teikėjų tinklą sudaro valstybinės, savivaldybių ir nevalstybinės bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, aukštosios mokyklos, neformaliojo švietimo mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.
- [...]

38 straipsnis. Mokymosi pasiekimų vertinimas

1. Mokymosi pasiekimų vertinimo ugdymo (ugdymosi) procese paskirtis – padėti mokiniui patikrinti individualią mokymosi pažangą, nustatyti jo pasiekimus ir, palyginus su bendrosiose programose nustatytais pasiekimų lygiais ar (ir) profesiniais standartais, rekomenduoti priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi bendrojo ugdymo mokykloje, profesinio mokymo įstaigoje ar aukštojoje mokykloje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-889](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-27, i. k. 2017-21312

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

2. Mokymosi pasiekimus įsivertina mokiny, vertina mokytojas, švietimo teikėjas, mokyklos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininkas (dalyvių susirinkimas) (kitų mokyklų), švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

3. Bendrojo ugdymo programose dalyvaujančių mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas ir vertinimo rezultatų panaudojimas reglamentuojamas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Mokymosi pasiekimų vertinimas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atitinkamai pritaikomas.
4. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija ir savivaldybės vykdomoji institucija organizuoja mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimus (brandos egzaminus, pasiekimų patikrinimus baigus pagrindinio ugdymo programą, nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimus ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus) pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas bendrąsias programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašus, mokinių

pasiekimų tyrimus. Šie mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami vienodi visų mokomųjų kalbų mokyklų mokiniams, nepažeidžiant lygių galimybių principo, apibrėžto šio įstatymo 5 straipsnyje, o mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių asmens gabumų), pritaikomi švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Nacionaliniai mokinių pasiekimų patikrinimai organizuojami švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Visos bendrojo ugdymo mokyklos užtikrina lietuvių kalbos mokėjimą pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą lietuvių kalbos ir literatūros bendrąją programą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1261](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15488

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

Nr. [XIV-1728](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00143

5. Profesinio mokymo programose dalyvaujančių mokinių mokymosi pasiekimai vertinami Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka.

6. Aukštųjų mokyklų studentų mokymosi pasiekimai vertinami Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

39 straipsnis. Mokymosi pasiekimų įteisinimas

1. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo ugdymo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

2. Mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų įteisinimo dokumentai išduodami:

- 1) pradinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pradinį išsilavinimą;
- 2) pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pagrindinį išsilavinimą;
- 3) brandos atestatas – įgijusiam vidurinį išsilavinimą;
- 4) pažymėjimas – baigusiam formaliojo švietimo programas, nurodytas šio įstatymo 72 straipsnio 1 dalyje;
- 5) mokymosi pasiekimų pažymėjimas – neįgijusiam pradinio, pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo arba įgijusiam vidurinį ar jam prilygintą išsilavinimą, patvirtintą išduotu brandos atestatu ar kitu vidurinį ar jam prilygintą išsilavinimą patvirtinančiu dokumentu, ir papildomai ir (ar) pakartotinai besimokiusiam pagal vidurinio ugdymo dalykų programas ir jas baigusiam, ir (ar) papildomai, ir (ar) pakartotinai išlaikiusiam brandos egzaminus.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

3. Kvalifikacijos ir mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių profesinio mokymo programų baigimą, kompetencijų įvertinimą, kvalifikacijos suteikimą, išdavimą nustato Profesinio mokymo įstatymas.

4. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių aukštojo mokslo studijų programų baigimą, aukštojo išsilavinimo, aukštojo mokslo kvalifikacijos suteikimą, išdavimą nustato Mokslo ir studijų įstatymas.

5. Asmeniui, baigusiam neformaliojo švietimo programą, išskyrus formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, gali būti išduotas pažymėjimas. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą baigusiam asmeniui išduodamas pažymėjimas.

6. Išsilavinimas ir kvalifikacija, įgyti pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažįstami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka. Sprendimai dėl išsilavinimo ir kvalifikacijos pripažinimo gali būti skundžiami Vyriausybės įgaliotų institucijų sudarytoms apeliacinėms komisijoms.

Mokslo ir studijų įstatymas**52 straipsnis. Studijų sistemos sandara ir aukštojo mokslo kvalifikacijos**

[...]

13. Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras, Lietuvos mokslo taryba ir švietimo ir mokslo ministro įgaliotosios aukštosios mokyklos. Akademinio pripažinimu laikomas kompetentingos institucijos sprendimas, kuriuo įvardijama kvalifikacijos (išsilavinimo) vertinimo metu nustatyta tos kvalifikacijos (išsilavinimo) vertė ketinant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje. Tarptautinių sutarčių nustatytais atvejais galimas automatinis akademinis pripažinimas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1171](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08265

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

14. Įgytos aukštojo mokslo kvalifikacijos priskyrimą atitinkamai studijų kryptims, kai studijų kryptis išsilavinimo dokumentuose nenurodyta, atlieka kvalifikaciją suteikusi aukštoji

mokykla, jeigu tokios mokyklos nėra arba išsilavinimas įgytas užsienyje, – konsultacijas dėl priskyrimo atitinkamai studijų kryptčiai teikia Studijų kokybės vertinimo centras.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

Profesinio mokymo įstatymas

23 straipsnis. Kvalifikacijos ir (ar) mokymosi pasiekimų įteisinimas

1. Išduodami šie kvalifikacijos ir mokymosi pasiekimų dokumentai:

- 1) profesinio mokymo diplomai – asmeniui, gavusiam jo įgytą tai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų teigiamą įvertinimą;
- 2) pažymėjimas – asmeniui, baigusiam profesinio mokymo programos modulį, neformaliojo profesinio mokymo programą ir įvertinus dalies atitinkamos kvalifikacijos neformaliuoju būdu įgytas kompetencijas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1732](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00147

2. Kvalifikacijos ir mokymosi pasiekimų dokumentų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2369](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12449

3. Asmeniui, kuris mokėsi pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar profesinio mokymo programos modulį, tačiau ją nebaigė, išduodama mokymosi pasiekimų pažyma.

4. Profesinio mokymo įstaigos mokiniui, lygiagrečiai su profesinio mokymo programa baigusiam pagrindinio ugdymo programą, patikrinus mokymosi pasiekimus, išduodamas pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas, baigusiam vidurinio ugdymo programą ir išlaikiusiam brandos egzaminus, – brandos atestatas, nebaigusiam bendrojo ugdymo programos ar neišlaikiusiam brandos egzaminų, – mokymosi pasiekimų pažyma.

5. Užsienyje įgytos kvalifikacijos pripažinimą Lietuvoje įgytai kvalifikacijai ir Lietuvoje įgytos kvalifikacijos patvirtinimą vykstantiems į užsienį asmenims reglamentuoja Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai ir tarptautinės sutartys.

Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas
1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

	<p>[...]</p> <p>3. Šis įstatymas nesudaro kliūčių Lietuvos Respublikai kitų teisės aktų nustatyta tvarka pripažinti valstybių narių piliečių, trečiųjų valstybių piliečių už Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybių ir Šveicarijos Konfederacijos ribų ir trečiųjų valstybių piliečių, įgijusių profesinę kvalifikaciją Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, įgytą profesinę kvalifikaciją. Pripažįstant profesinę kvalifikaciją, visais atvejais turi būti laikomasi būtiniausių atitinkamų profesijų rengimo reikalavimų.</p> <p>[...]</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 14 d. nutarimas Nr. 1069 „Dėl Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo“</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. 1069 patvirtintas Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo pavyzdinį tvarkos aprašas</p> <p>1. Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo pavyzdinis tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato profesinės kvalifikacijos pripažinimo, norint dirbti pagal reglamentuojamą profesiją, procedūras, kompensacines priemones ir sprendimų apskundimo tvarką.</p> <p>2. Aprašo nuostatos taikomos trečiųjų šalių piliečiams, įgijusiems profesinę kvalifikaciją trečiojoje šalyje ir siekiantiems dirbti pagal reglamentuojamą profesiją Lietuvos Respublikoje.</p> <p>3. Lietuvos Respublikai pripažinus pareiškėjo profesinę kvalifikaciją, asmuo gali dirbti Lietuvos Respublikoje pagal tą pačią profesiją, kurios kvalifikaciją jis laikomas turinčiu trečiojoje šalyje, tokiomis pat sąlygomis kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 29 d. nutarimas Nr. 212 „Dėl Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p> <p>1. Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomi išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinio pripažinimo principai, užsienio kvalifikacijų akademinį pripažinimą vykdančių institucijų kompetencija, pateiktini</p>	
--	--	--

	<p>dokumentai, sprendimų dėl užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo priėmimas, apeliacijų dėl užsienio kvalifikacijos akademinio pripažinimo teikimas ir nagrinėjimas.</p> <p>2. Akademinis pripažinimas atliekamas vadovaujantis Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencija (Žin., 1998, Nr. 110-3025) (toliau – Lisabonos pripažinimo konvencija), Lisabonos pripažinimo konvencijai taikyti ir įgyvendinti skirtais Lisabonos pripažinimo konvencijos Komiteto, ENIC/NARIC tinklo, Europos Tarybos ar kitų kompetentingų institucijų priimtais dokumentais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijos ratifikavimo (Žin., 1998, Nr. 110-3022), Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Aprašu ir kitais teisės aktais.</p> <p>3. Apraše vartojamos sąvokos:</p> <p>Pareiškėjas – užsienio kvalifikacijos turėtojas ar jo įgaliotas asmuo, pateikęs pripažinimą vykdančiai institucijai prašymą atlikti užsienio kvalifikacijos akademinį pripažinimą.</p> <p>6. Užsienio kvalifikacija pripažįstama lygiaverte Lietuvos Respublikoje teikiamam viduriniam išsilavinimui ar atitinkamo lygmens aukštojo mokslo kvalifikacijai, jeigu negalima nurodyti esminių skirtumų tarp tos šalies, kurioje įgyta užsienio kvalifikacija, ir Lietuvos Respublikos bendrųjų reikalavimų.</p> <p>Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas</p> <p>4 straipsnis. Asmenys, draudžiami ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu</p> <p>1. Ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu privalomai draudžiamus asmenis bei ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.</p> <p>[...]</p> <p>Valstybinio socialinio draudimo įstatymas</p> <p>4 straipsnis. Asmenų, turinčių darbo santykius arba santykius, savo esme atitinkančius darbo santykius, socialinis draudimas</p> <p>1. Asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis Lietuvos Respublikos teritorijoje (įskaitant komandiruotus į Lietuvos Respubliką ilgesniam negu vienų metų laikotarpiui asmenis) arba ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, bet pagal darbo sutartis, sudarytas su Lietuvos Respublikoje registruotais draudėjais, jeigu vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis arba Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo</p>	
--	--	--

reglamentais nenustatyta kitaip, asmenys, atlygintinai einantys pareigas, į kurias asmenį skiria ar deleguoja jo darbdavys kaip savo atstovą ir už tai moka atlygį, asmenys, susiję su draudėju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais taip, kaip šie santykiai apibrėžti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, tuo pačiu metu iš šio draudėjo gaunantys pajamas pagal autorines sutartis, iš sporto veiklos ar atlikėjo veiklos, draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-624](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12340

Nr. [XIV-750](#), 2021-12-14, paskelbta TAR 2021-12-22, i. k. 2021-26582

[...]

2. Lietuvos Respublikos valstybės politikų darbo užmokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos Prezidento įstatyme, Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatyme, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatyme, Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nurodyti valstybės politikai, teisėjai, valstybės pareigūnai, žvalgybos pareigūnai, valstybės tarnautojai, Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatyme nurodyti asmenys, kuriems darbo užmokestį ir nuo jo socialinio draudimo įmokas moka asmenį delegavusi Lietuvos Respublikos deleguojančioji institucija (toliau – deleguoti asmenys), Europos deleguotieji prokurorai, kurių socialinio draudimo įmokas moka Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, darbo užmokestį gaunantys Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo Pirmininko, Respublikos Prezidento ar Ministro Pirmininko skiriami į pareigas asmenys draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-902](#), 2017-12-19, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21498

Nr. [XIII-1336](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-30, i. k. 2018-10978

Nr. [XIII-1391](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12061

Nr. [XIII-2887](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10788

Nr. [XIII-2925](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-22, i. k. 2020-10934

Nr. [XIV-2365](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25618

[...]

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas
8 straipsnis. Teisė gauti ligos išmoką

	<p>1. Teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais turi asmenys, jeigu jie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yra apdrausti ligos socialiniu draudimu; 2) tampa laikinai nedarbingi ir dėl to praranda darbo pajamų (išskyrus šio įstatymo 14 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus atvejus), taip pat jeigu tuo laikotarpiu jie negauna ligos išmokos pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą; <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse. Ligos išmokoms, darbdavio mokamoms dvi pirmąsias ligos dienas, ligos socialinio draudimo stažo reikalavimas netaikomas. <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050 Nr. XIV-2054, 2023-06-13, paskelbta TAR 2023-06-23, i. k. 2023-12583</p> <p>2. Jeigu apdraustasis asmuo neturi reikiamo ligos socialinio draudimo stažo, nes stažo skaičiavimo laikotarpiu jam buvo suteiktos vaiko priežiūros atostogos, ligos socialinio draudimo stažas jam skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikai, kurio priežiūrai apdraustajam asmeniui suteiktos atostogos, sukako dveji metai.</p> <p><i>Papildyta straipsnio dalimi:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050</p> <p>3. Ligos išmoką turi teisę gauti ir apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą arba studijavo aukštosiose mokyklose pagal studijų programą, jeigu laikinasis nedarbingumas prasideda per 6 mėnesius nuo bendrojo ugdymo programos, profesinio mokymo programos arba aukštojo mokslo studijų programos baigimo ir atitinkamo išsilavinimo ar kvalifikacijos įgijimo (pagal mokymosi ir (ar) kvalifikacijos pasiekimus įteisinantį dokumentą) dienos.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-2054, 2023-06-13, paskelbta TAR 2023-06-23, i. k. 2023-12583 <i>Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050</p>	
--	---	--

4. Ligos išmoką taip pat turi teisę gauti apdraustieji asmenys, jeigu jie iki laikinojo nedarbingumo pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais buvo draudžiami kaip asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, ir jeigu laikinasis nedarbingumas prasideda per 6 mėnesius nuo privalomosios karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos pabaigos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-752](#), 2021-12-14, paskelbta TAR 2021-12-22, i. k. 2021-26584

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

5. Turintiems darbo ar tarnybos santykius asmenims ligos išmoka skiriama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo ar tarnybos laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį, ir atleidimo iš darbo ar tarnybos dieną.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

6. Ligos išmoką taip pat turi teisę gauti neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys, jeigu jie turi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą stažą, o laikinasis nedarbingumas prasidėjo laikotarpiu, kuriuo šie asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

7. Pagrindas skirti ligos išmoką yra nedarbingumo pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

16 straipsnis. Teisė gauti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu

1. Teisę gauti motinystės išmoką turi asmuo, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 3 dalyje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

	<p>Nr. XIII-2489, 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17216</p> <p>2) įstatymų nustatyta tvarka yra išėjęs jam suteiktų nėštumo ir gimdymo atostogų arba nėštumo ir gimdymo laikotarpiu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 3 dalyje; <i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050 Nr. XIV-1190, 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15179</p> <p>3) iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytą atvejį. <i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050</p> <p>2. Jeigu apdraustasis asmuo neturi reikiamo motinystės socialinio draudimo stažo, nes stažo skaičiavimo laikotarpiu jam buvo suteiktos vaiko priežiūros atostogos, motinystės socialinio draudimo stažas jam skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikai, kurio priežiūrai apdraustajam asmeniui suteiktos atostogos, sukako dveji metai. <i>Papildyta straipsnio dalimi:</i> Nr. XIII-831, 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050</p> <p>3. Asmeniui, turinčiam šio straipsnio 1 dalyje nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą ir per 24 mėnesius iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos tapusiam neapdraustu asmeniu (pasibaigus darbo sutarčiai, jį atleidus iš tarnybos, jam nutraukus individualią ar kitą veiklą, sporto, atlikėjo veiklą arba pasibaigus draudimui pagal autorinę sutartį, taip pat Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies antrajame sakinyje nurodytiems asmenims sustabdžius veiklą ir apie tai informavus mokesčių administratorių centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ar įgijus likviduojamo ar bankrutuojančio asmens statusą), motinystės išmoka mokama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Motinystės išmoka asmeniui, turinčiam šio straipsnio 1 dalyje nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą, taip pat skiriama, jeigu nėštumo ir gimdymo atostogos prasideda prieš tai gimusio, globojamo ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. KT23-N13/2018, 2018-12-19, paskelbta TAR 2018-12-19, i. k. 2018-20843 Nr. XIII-2489, 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17216 Nr. XIII-2741, 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21563 Nr. XIV-752, 2021-12-14, paskelbta TAR 2021-12-22, i. k. 2021-26584</p>	
--	--	--

Nr. [XIV-2054](#), 2023-06-13, paskelbta TAR 2023-06-23, i. k. 2023-12583
 Nr. [XIV-2230](#), 2023-11-09, paskelbta TAR 2023-11-21, i. k. 2023-22375
Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:
 Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

4. Pagrindas skirti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu yra nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės, arba darbdavio suteiktos 14 kalendorinių dienų nėštumo ir gimdymo atostogos pagal Darbo kodekso 132 straipsnio 1 dalį ar 30 kalendorinių dienų atostogos pagal Darbo kodekso 132 straipsnio 2 dalį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

Nr. [XIV-2229](#), 2023-11-09, paskelbta TAR 2023-11-21, i. k. 2023-22374

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-831](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20050

[...]

19 straipsnis. Teisė gauti tėvystės išmoką

1. Teisę gauti tėvystės išmoką turi tėvas (įtėvis), kuris:

- 1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka yra išėjęs jam suteiktų tėvystės atostogų arba tėvystės laikotarpį;
- 3) iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejį, numatytą šio straipsnio 2 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1190](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15179

[...]

22 straipsnis. Teisė gauti vaiko priežiūros išmoką

1. Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, ar šio straipsnio 6 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantis vienas iš vaiko senelių arba buvęs vienas iš vaiko tėvų nuolatinių globėjų (rūpintojų), išskyrus atvejus, kai šis nuolatinis globėjas (rūpintojas) buvo teismo nutartimi nušalintas nuo nuolatinio globėjo (rūpintojo) pareigų, (toliau – buvęs vienas iš vaiko tėvų nuolatinių globėjų (rūpintojų)), kuris:

Straipsnio dalies pakeitimai:

	<p>Nr. <u>XIV-2629</u>, 2024-05-14, paskelbta TAR 2024-05-21, i. k. 2024-09145</p> <p>1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 10, 11 ir 12 dalyse;</p> <p>2) įstatymų nustatyta tvarka išėjęs jam suteiktų vaiko priežiūros atostogų arba vaiko priežiūros laikotarpiu, išskyrus atvejus, kai vaiko priežiūros atostogos nutraukiamos dėl grįžimo į darbą ar tarnybą, ir atvejus, numatytus šio straipsnio 10 ir 11 dalyse;</p> <p>3) iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejį, numatytą šio straipsnio 7 dalyje.</p> <p>2. Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų, numatytą Darbo kodekso 134 straipsnio 3 dalyje, ar vaiko priežiūros laikotarpio, išskyrus atvejus, nustatytus šio straipsnio 1 dalies 2 punkte, dalį turi kiekvienas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjų, atitinkančių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas. Jeigu apdraustajam asmeniui gimsta du ir daugiau vaikų ar apdraustasis asmuo įvaikina arba globoja du ir daugiau vaikų, šioje dalyje nustatytą teisę turintis apdraustasis asmuo turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už kiekvieną vaiką atskirai, atsižvelgiant į vienu metu gimusių, įvaikintų arba globojamų vaikų skaičių.</p> <p>3. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nepasinaudojus neperleidžiamomis dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogomis, numatytomis Darbo kodekso 134 straipsnio 3 dalyje, ar jų dalimi, kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui už nepanaudotą neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų laikotarpį vaiko priežiūros išmoka neskiriama ir nemokama.</p> <p>4. Vaiką ne mažiau kaip du paskutinius pasirinktos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmės, iki vaikui sueis 18 arba 24 mėnesiai, mėnesius vienas auginantis vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį, jeigu kitam tėvui (įtėviui) ar globėjui nebuvo išmokėta šio straipsnio 2 dalyje nurodyta vaiko priežiūros išmoka. Jeigu apdraustajam asmeniui gimsta du ir daugiau vaikų ar apdraustasis asmuo įvaikina arba globoja du ir daugiau vaikų, šioje dalyje nustatytą teisę turintis apdraustasis asmuo turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už kiekvieną vaiką atskirai, atsižvelgiant į vienu metu gimusių, įvaikintų arba globojamų vaikų skaičių.</p> <p>5. Laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, jei Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka Fondo valdybos teritorinis skyrius nustato, kad:</p> <p>1) kitas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjų yra miręs ar pripažintas mirusiu;</p> <p>2) kitas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjų yra pripažintas nežinia kur esančiu;</p> <p>3) kitam iš vaiko tėvų (įtėvių) terminuotai ar neterminuotai yra apribota tėvų valdžia;</p>	
--	---	--

4) vaikui, kurio priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos, nenustatyta tėvystė;
 5) vaikas, kurio priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos, yra atskirtas nuo vieno iš jo tėvų (įtėvių);
 6) kitas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjų pripažintas neveiksniu šioje srityje;
 7) vaiko gyvenamoji vieta nustatyta su vienu iš jo tėvų (įtėvių), o kitam jo tėvų (įtėvių) apribotas bendravimas su vaiku;
 8) kitas iš vaiko globėjų yra atleistas arba nušalintas nuo pareigų;
 9) kitas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjų atlieka laisvės atėmimo bausmę įkalinimo įstaigoje ir dėl to negali prižiūrėti vaiko.

6. Vienas iš vaiko senelių ar buvęs vienas iš vaiko tėvų nuolatinių globėjų (rūpintojų) turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, išskyrus vaiko priežiūros išmoką, skiriamą ir mokamą vadovaujantis šio straipsnio 2 ir 3 dalimis, jeigu jis (ji) atitinka visas šias sąlygas:

Straipsnio dalies pakeitimai:
 Nr. [XIV-2629](#), 2024-05-14, paskelbta TAR 2024-05-21, i. k. 2024-09145

1) jis (ji) atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas;
 2) teisę gauti vaiko priežiūros išmoką tam pačiam vaikui prižiūrėti turi bent vienas iš vaiko tėvų.

[...]

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas

4 straipsnis. Asmenys, draudžiami nelaimingų atsitikimų darbe socialiniu draudimu

Nelaimingų atsitikimų darbe socialiniu draudimu privalomai draudžiami asmenys, nurodyti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas) 4 straipsnio 1–4 dalyse ir 6 straipsnio 4, 5, 8, 10 dalyse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-3027](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13465

12 straipsnis. Ligos išmoka

1. Ligos išmoka skiriama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse ir 6 straipsnio 4, 5, 10 dalyse nurodytiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos, pripažintų draudžiamaisiais įvykiais.

2. Ligos išmoka skiriama, jeigu teisė ją gauti atsirado draudimo laikotarpiu.

3. Pagrindas skirti ligos išmoką yra nedarbingumo pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės, ir draudžiamąjį įvykį patvirtinantys dokumentai.

19 straipsnis. Netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija

1. Jeigu nukentėjusysis dėl draudžiamojo įvykio terminuotai netenka iki 20 procentų dalyvumo, jam išmokama netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija, kurios dydis yra 7,76 procento jo 24 mėnesių kompensuojamojo uždarbio, taikomo vienkartinei kompensacijai apskaičiuoti.

2. Jeigu nukentėjusysis dėl draudžiamojo įvykio terminuotai netenka daugiau kaip 20, bet mažiau kaip 30 procentų dalyvumo, jam išmokama netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija, kurios dydis yra 15,52 procento jo 24 mėnesių kompensuojamojo uždarbio, taikomo vienkartinei kompensacijai apskaičiuoti.

3. Jeigu nukentėjusiajam nustatytas neterminuotas netektas dalyvumas, nurodytas šio straipsnio 1 ar 2 dalyje, netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija išmokama trigubai didesnė, negu nurodyta atitinkamai šio straipsnio 1 ar 2 dalyje.

4. Kompensuojamasis uždarbis netekto dalyvumo vienkartinei kompensacijai apskaičiuojamas Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka pagal nukentėjusiojo draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos nustatymo mėnesį.

5. Mėnesio kompensuojamasis uždarbis netekto dalyvumo vienkartinei kompensacijai apskaičiuoti negali būti mažesnis už 15 procentų vidutinio šalies darbo užmokesčio (D) ir negali viršyti vidutinio šalies darbo užmokesčio (D), galiojančio nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba susirgimo ūmia profesine liga nustatymo mėnesį, dviejų dydžių.

6. Jeigu nukentėjusiojo, kuriam jau buvo išmokėta netekto dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) vienkartinė kompensacija (toliau kartu – netekto dalyvumo (darbingumo) vienkartinė kompensacija), netektas dalyvumas (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumas) pasikeičia ir neviršija šiame straipsnyje nustatytų dydžių, o naujai apskaičiuota netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija yra didesnė už gautąją, išmokamas naujai apskaičiuotos ir jau išmokėtos kompensacijos skirtumas.

7. Netekto dalyvumo vienkartinė kompensacija skiriama pasibaigus Agentūros sprendimo apskundimo terminui Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-2363](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25616

20 straipsnis. Netekto dalyvumo periodinė kompensacija

1. Jeigu nustatoma, kad nukentėjusysis dėl draudžiamąjo įvykio neteko nuo 30 iki 45 procentų dalyvumo, jam mokama netekto dalyvumo periodinė kompensacija. Asmeniui, dėl draudžiamąjo įvykio netekusiam 45 ir daugiau procentų dalyvumo, mokama netekto dalyvumo periodinė kompensacija:

1) jeigu gavėjas dėl to paties draudžiamąjo įvykio neturi teisės į tokio paties dydžio arba didesnę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) ar negalios pensiją;

2) jeigu gavėjui dėl to paties draudžiamąjo įvykio mokama socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) ar negalios pensija yra mažesnė už apskaičiuotą netekto dalyvumo periodinę kompensaciją. Šiuo atveju gavėjui mokama netekto dalyvumo periodinė kompensacija, kurios dydis yra nustatomas kaip šiame punkte nurodytų išmokų skirtumas.

2. Netekto dalyvumo periodinė kompensacija nukentėjusiajam mokama kas mėnesį už praėjusį mėnesį. Ji apskaičiuojama kaip netekto dalyvumo koeficiento (d) (šio įstatymo 3 straipsnio 11² dalis), kompensavimo koeficiento (k) (šio įstatymo 3 straipsnio 7, 8, 9 dalys) ir 77,58 procento vidutinio šalies darbo užmokesčio (D), galiojančio mėnesį, už kurį mokama kompensacija, sandaugos pusė, tai yra pagal formulę $0,5 \times d \times k \times 0,7758 \times D$.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-2363](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25616

Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymas**4 straipsnis. Nedarbo draudimu draudžiami asmenys**

Šio įstatymo nustatyta tvarka nedarbo draudimu privalomai draudžiami Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse, 6 straipsnio 1–4 dalyse nurodyti asmenys ir 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai.

5 straipsnis. Teisė į nedarbo draudimo išmoką

1. Teisę į nedarbo draudimo išmoką turi teritorinėje darbo biržoje įsiregistravę šio įstatymo 4 straipsnyje nurodyti asmenys, kuriems suteiktas bedarbio statusas, jeigu teritorinė darbo birža jiems nepasiūlė tinkamo darbo ar aktyvios darbo rinkos politikos priemonių ir jeigu jie atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje turi ne mažesnę kaip 12 mėnesių nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 mėnesių;

2) baigė privalomąją pradinę karo tarnybą ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą arba buvo paleisti iš nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos, kurios metu įgijo pagrindinį karinį parengtumą.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyti bedarbiai turi teisę gauti nedarbo draudimo išmoką, kai jie įsiregistruoja teritorinėje darbo biržoje ne vėliau kaip per 6 kalendorinius mėnesius po paleidimo iš privalomosios pradinės karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos.

Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas

1 straipsnis. Teisė gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją

1. Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją turi asmenys, jeigu jie:

- 1) gyvena Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje (neturintys gyvenamosios vietos – įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą);
- 2) gyvena valstybėse, kuriose jiems taikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos;
- 3) gyvena valstybėse, kuriose jiems taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo;
- 4) gyvena valstybėse, kuriose jiems netaikomos Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodyti asmenys turi teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, jeigu jie atitinka šio įstatymo nustatytus valstybinio socialinio draudimo pensijų draudimo stažo reikalavimus atitinkamos rūšies valstybinei socialinio draudimo pensijai skirti ir yra sukakę šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių ar pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais, o tokiems asmenims mirus (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka asmenis pripažinus mirusiais ar nežinia kur esančiais), – jų sutuoktiniai ir vaikai (įvaikiai).

3. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyti asmenys pagal šį įstatymą teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją įgyja tik tuo atveju, jeigu jie yra sukakę šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių ar pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais ir įgiję ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio draudimo pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies valstybinei socialinio draudimo pensijai gauti dirbdami Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose. Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo nustatyta tvarka reabilituotiems politiniams kaliniams ir tremtiniais (toliau – reabilituoti politiniai kaliniai ir tremtiniai), dalį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo įgijusiems kalinimo metu ar tremtyje, sąlyga įgyti minimalų stažą dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose netaikoma.

43 straipsnis. Pensijos mokėjimas pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienį

	<p>1. Pensijos gavėjui persikėlus gyventi į kitą valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, ir savo išvykimą deklaravus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka, jam mokama paskirtoji pensija, išskyrus našlių ar našlaičių pensijas, jeigu pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti ir visą valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą įgijo dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose arba pensijos gavėjas yra reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalinimo metu ar tremtyje (54 straipsnis). Tais atvejais, kai pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, tačiau į jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse (54 straipsnis), pensija perskaičiuojama tik pagal valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija.</p> <p>2. Tais atvejais, kai pensijos gavėjui, persikeliančiam gyventi į kitą valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, yra paskirta našlių ar našlaičių pensija, paskirtoji našlių ar našlaičių pensija mokama, jeigu mirusysis (pripažintas mirusiu ar nežinia kur esančiu) atitiko šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje nurodytas sąlygas. Jeigu našlių pensija paskirta iki 2007 m. sausio 1 d. ar našlaičių pensija paskirta už mirusiojo (pripažinto mirusiu ar nežinia kur esančiu) įgytą minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, tačiau į jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse (54 straipsnis), našlių ar našlaičių pensija perskaičiuojama tik pagal valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija.</p> <p>3. Tais atvejais, kai pensijos gavėjas, persikeliantis gyventi į kitą valstybę, neatitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų, pensija išmokama už šešis ateinančius mėnesius išvykimo mėnesio dydžio ir toliau nebemokama.</p> <p>4. Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarptautines sutartis dėl pensijos mokėjimo, pensija mokama taip, kaip nustatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.</p> <p>Paramos mirties atveju įstatymas 5 straipsnis. Laidojimo pašalpa</p>	
--	---	--

	<p>1. Laidojimo pašalpa mokama mirus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos piliečiams; 2) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, turėjusiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi Europos Sąjungoje; 3) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, kuriems leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje buvo išduotas kaip ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą; 4) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, kuriems buvo suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje; <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-447, 2017-06-15, paskelbta TAR 2017-06-27, i. k. 2017-10811 Nr. XIV-948, 2022-03-17, paskelbta TAR 2022-03-22, i. k. 2022-05126</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) asmenims, kuriems vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais turi būti taikomas šis įstatymas; 6) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, kuriems buvo išduotas leidimas laikinai gyventi ir leista dirbti Lietuvos Respublikoje ir kurie iki mirties dirbo Lietuvos Respublikoje arba anksčiau dirbo ne trumpesnę kaip 6 mėnesių laikotarpį ir buvo įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kaip bedarbiai; <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-950, 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21661</p> <ol style="list-style-type: none"> 7) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems buvo išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje; <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-2344, 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12435</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, kuriems buvo išduotas leidimas dirbti sezoninį darbą Lietuvos Respublikoje; 9) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems užsieniečiams, kuriems buvo išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje kaip perkeltiems įmonės viduje. 10) Lietuvos Respublikoje gyvenusiems Australijos, Japonijos, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems buvo išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. 	
--	--	--

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2344](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12435

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-302](#), 2017-04-20, paskelbta TAR 2017-04-26, i. k. 2017-06978

2. Laidojimo pašalpa taip pat mokama, kai Lietuvos Respublikoje gyvenančio asmens, turinčio šio straipsnio 1 dalyje nustatytą statusą, vaikas gimsta negyvas.

3. Laidojimo pašalpa mokama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą asmenį laidojančiam asmeniui.

4. Laidojimo pašalpa nemokama, kai laidojama valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų lėšomis.

5. Teisės į laidojimo pašalpą atsiradimo diena yra asmens mirties data (rasto mirusio asmens – medicininio mirties liudijimo (tais atvejais, kai vaikas gimė negyvas, – medicininio perinatalinės mirties liudijimo) išrašymo data).

Išmokų vaikams įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

[...]

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims:

[...]

5) užsieniečiams, kuriems išduotas leidimas laikinai gyventi ir leista dirbti Lietuvos Respublikoje ir kurie dirba Lietuvos Respublikoje arba dirbo ne trumpesnę kaip 6 mėnesių laikotarpį ir yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kaip bedarbiai, išskyrus užsieniečius, kuriems leista atvykti studijuoti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-951](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21662

[...]

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

[...]

2. Šis įstatymas taikomas:

1) Lietuvos Respublikos piliečiams;

2) kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams,

kuriems išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;

3) asmenims, kuriems, vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais, turi būti taikomi Lietuvos Respublikos teisės aktai;

4) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;

5) užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje;

6) Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos piliečiams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje;

7) Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, kuriems išduoti dokumentai, suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;

8) asmenims, kuriems suteiktas perkeliamojo asmens statusas.

[...]

Sveikatos draudimo įstatymas

6 straipsnis. Draudžiamieji ir apdraustieji privalomuoju sveikatos draudimu

1. Privalomuoju sveikatos draudimu yra draudžiami:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje;
- 2) leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turintys užsieniečiai (išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytus asmenis), kurie dirba Lietuvos Respublikoje arba kurie dirbo Lietuvos Respublikoje ne trumpiau kaip 6 mėnesius ir yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) kaip bedarbiai.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1602](#), 2015-04-09, paskelbta TAR 2015-04-17, i. k. 2015-05896

Nr. [XIII-953](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21664

Nr. [XIV-2335](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25089

2¹) Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiai ir jų šeimos nariai, kurie iki pereinamojo laikotarpio, nustatyto 2020 m. sausio 24 d. Briuselyje ir Londone pasirašyto Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos 126 straipsnyje (toliau – pereinamasis laikotarpis), pabaigos buvo įgiję teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ir teisėtai

	<p>gyvena Lietuvos Respublikoje. Šeimos nariai suprantami taip, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“;</p> <p><i>Papildyta straipsnio punktu:</i> Nr. XIII-2051, 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06686</p> <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIV-166, 2021-01-14, paskelbta TAR 2021-01-22, i. k. 2021-01179</p> <p>2²) leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turintys užsieniečiai, nurodyti 6 straipsnio 4 dalies 21 punkte;</p> <p><i>Papildyta straipsnio punktu:</i> Nr. XIII-2625, 2019-12-05, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20566</p> <p>3) nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai;</p> <p>4) užsieniečiai, kuriems suteikta papildoma apsauga Lietuvos Respublikoje;</p> <p>5) asmenys, kuriems, vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais, turi būti taikomas šis Įstatymas;</p> <p>6) perkeliemieji asmenys;</p> <p><i>Papildyta straipsnio punktu:</i> Nr. XIII-2081, 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07320</p> <p>7) užsieniečiai, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje ir kurie yra asmenys iki 18 metų arba asmenys, gaunantys Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą senatvės pensiją, netekto darbingumo pensiją ar šalpos neįgalumo pensiją, arba asmenys, gaunantys šalpos kompensaciją, jiems sukakus Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių ar juos pripažinus netekusiais 60 procentų ar daugiau dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiais 60 procentų ar daugiau darbingumo), arba senatvės ar negalios pensiją pagal šalies, iš kurios pasitraukusiems asmenims suteikta laikinoji apsauga, teisės aktus, arba Lietuvos Respublikos arba šalies, iš kurios pasitraukusiems asmenims suteikta laikinoji apsauga, teisės aktų nustatyta tvarka yra pripažinti asmenimis su negalia;</p> <p><i>Papildyta straipsnio punktu:</i> Nr. XIV-1636, 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-13, i. k. 2022-25403</p> <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIV-1942, 2023-05-11, paskelbta TAR 2023-05-23, i. k. 2023-09693</p> <p>8) asmenų, nurodytų šios dalies 1 ir 2 punktuose, sutuoktiniai arba asmenys, su kuriais yra sudaryta registruotos partnerystės sutartis, ir (arba) nepilnamečiai jų šeimos nariai, turintys</p>	
--	---	--

leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje arba Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortelę, patvirtinančią jo teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-2335](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25089

[...]

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymo sritis

1. Šis Įstatymas nustato gyventojų pajamų apmokestinimo pajamų mokesčiu tvarką.

[...]

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

[...]

2. **Gyventojas** – nuolatinis ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas.

3. **Nuolatinis Lietuvos gyventojas** – fizinis asmuo, kuris laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal šio Įstatymo 4 straipsnio nuostatas.

4. **Nenuolatinis Lietuvos gyventojas** – fizinis asmuo, kuris pagal šio Įstatymo 4 straipsnio nuostatas nelaikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

[...]

3 straipsnis. Pajamų mokesčio mokėtojai

Pajamų mokestį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-111](#), 2008-12-23, Žin., 2008, Nr. 149-6033 (2008-12-30)

4 straipsnis. Nuolatinis Lietuvos gyventojas

1 Nuolatiniu Lietuvos gyventoju laikomas:

- 1) fizinis asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta mokestiniu laikotarpiu yra Lietuvoje, arba
- 2) fizinis asmuo, kurio asmeninių, socialinių arba ekonominių interesų buvimo vieta mokestiniu laikotarpiu yra veikiau Lietuvoje nei užsienyje, arba
- 3) fizinis asmuo, kuris mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje išbūva ištisai arba su pertraukomis 183 arba daugiau dienų. 183 dienų laikotarpio apskaičiavimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba
- 4) fizinis asmuo, kuris Lietuvoje išbūva ištisai arba su pertraukomis 280 arba daugiau dienų vienas paskui kitą einančiais mokestiniais laikotarpiais ir viename iš šių mokestinių laikotarpių išbuvo Lietuvoje ištisai arba su pertraukomis 90 arba daugiau dienų, jei šio straipsnio 3 dalyje nenustatyta kitaip. 90 ir 280 dienų laikotarpio apskaičiavimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba

5) fizinis asmuo, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis ir neatitinka šios dalies 3 ir 4 punkto kriterijų, tačiau tokiam fiziniui asmeniui atlyginimas pagal darbo sutartį arba pagal jų esmę atitinkančias sutartis mokamas arba jo gyvenimo kitoje valstybėje išlaidos dengiamos iš Lietuvos valstybės arba savivaldybių biudžetų.

[...]

17 straipsnis. Neapmokestinamosios pajamos

1. Neapmokestinamosios pajamos yra šios:

1) pašalpos, kurias, gyventojui mirus, asmuo, su kuriuo gyventojas buvo susijęs darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, išmoka jo sutuoktiniui arba vaikams (įvaikiams), arba tėvams (įtėviams), taip pat pašalpos, kurias išmoka asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, mirus šio gyventojų sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams);

[...]

5) Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose nustatyto dydžio kompensacijos, įskaitant teisės aktuose nustatytas tiesiogines išmokas pajamų lygiui palaikyti, taip pat kompensacijos, kurių dydžiai nenustatyti, tačiau mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, įskaitant kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą, išskyrus kompensacijas, mokamas gyventojui, kai nutraukiama darbo sutartis ar jos esmę atitinkanti sutartis, ir pinigines kompensacijas už nepanaudotas atostogas;

[...]

14) darbuotojo naudai darbdavio mokamų gyvybės draudimo įmokų pagal gyvybės draudimo sutartį, sudarytą iki 2012 m. gruodžio 31 d., kai draudimo sutarties terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba kai draudimo išmoka išmokama apdraustajam sulaukus 55 metų, ir draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, ir pensijų įmokų į pensijų sąskaitą pensijų fonde suma, per mokestinį laikotarpį neviršijanti 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų;

[...]

39) iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, per mokestinį laikotarpį gautų prizų ir dovanų vertė, neviršijanti 200 eurų, taip pat gyventojų nauda, gauta asmeniui, susijusiam su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, sumokėjus (visiškai ar iš dalies) už geležinkelio ar kelių viešojo transporto bilietus, skirtus gyventojui atvykti į darbo vietą ir parvykti iš jos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1129](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13614

Nr. [XIII-841](#), 2017-12-07, paskelbta TAR 2017-12-20, i. k. 2017-20568

[...]

49) įstatymų nustatyto dydžio delspinigiai už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą;

[...]

20 straipsnis. Neapmokestinamasis pajamų dydis

1. Neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) taikomas tik su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms. Metinis NPD (toliau – MNPD), jeigu šio straipsnio 6 dalyje nenustatyta kitaip, taikomas tokia tvarka:

1) MNPD negali būti didesnis negu 8 964 eurai, jeigu gyventojo metinės pajamos (toliau – GMP) neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumos;

2) kai GMP viršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumą, tačiau neviršija 28 647,48 euro per metus, MNPD negali būti didesnis negu suma, apskaičiuota pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas MNPD = 8 964 – 0,49 × (GMP – dvylika minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių);

3) kai GMP viršija 28 647,48 euro per metus, MNPD negali būti didesnis negu suma, apskaičiuota pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas MNPD = 4 800 – 0,18 × (GMP – 12 × 642).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1098](#), 2022-05-17, paskelbta TAR 2022-05-23, i. k. 2022-10748

Nr. [XIV-1550](#), 2022-11-22, paskelbta TAR 2022-12-02, i. k. 2022-24638

Nr. [XIV-2383](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25334

Nr. [XV-32](#), 2024-12-05, paskelbta TAR 2024-12-12, i. k. 2024-22084

2. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nenustatyta kitaip, NPD mokestiniu laikotarpiu taikomas tokia tvarka:

1) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieno dydžio, taikomas mėnesio NPD yra 747 eurai;

2) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį viršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių

metų sausio 1 dieną, vieną dydį, tačiau neviršija 2 387,29 euro, taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas mėnesio NPD = $747 - 0,49 \times (\text{gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos} - \text{minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis})$;

3) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį viršija 2 387,29 euro, taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas mėnesio NPD = $400 - 0,18 \times (\text{gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos} - 642)$.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1335](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-30, i. k. 2018-10977

Nr. [XIII-3084](#), 2020-06-23, paskelbta TAR 2020-06-29, i. k. 2020-14359

Nr. [XIII-2649](#), 2019-12-12, paskelbta TAR 2019-12-21, i. k. 2019-20990

Nr. [XIV-713](#), 2021-11-25, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25140

Nr. [XIV-1098](#), 2022-05-17, paskelbta TAR 2022-05-23, i. k. 2022-10748

Nr. [XIV-1550](#), 2022-11-22, paskelbta TAR 2022-12-02, i. k. 2022-24638

Nr. [XIV-2383](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25334

Nr. [XV-32](#), 2024-12-05, paskelbta TAR 2024-12-12, i. k. 2024-22084

3. Jeigu pagal šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatytą formulę apskaičiuotas NPD yra neigiamas, laikoma, kad jis lygus 0.

4. NPD mokestiniu laikotarpiu taikomas tik nuolatiniam Lietuvos gyventojui, kai jis pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas turėdamas teisę į NPD pateikia laisvos formos prašymą vienoje pajamų, susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gavimo vietoje. Taikant šio straipsnio 2 dalies nuostatas mokestiniu laikotarpiu turi būti atsižvelgiama tik į visas kas mėnesį mokamas išmokas (pagrindinį darbo užmokestį, priedus ir priemokas), susijusias su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais.

5. Gyventojas turi teisę mokestiniu laikotarpiu atsisakyti NPD ar jo dalies taikymo net tuo atveju, kai jis pagal šio straipsnio 2 ar 6 dalį jam gali būti pritaikytas.

6. Asmenims, kuriems nustatytas 0–25 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis arba didelių specialiųjų poreikių lygis), arba asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis, taikomas mėnesio NPD yra 1 127 eurai. Asmenims, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis arba

vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis), arba asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis, taikomas mėnesio NPD yra 1 057 eurai. Atsiradus arba pasibaigus teisei į šioje dalyje nurodytą mėnesio NPD, šis dydis pradedamas arba nustojamas taikyti nuo kitą, negu atsirado arba pasibaigė teisė į jį, mėnesį gautų pajamų. Šioje dalyje nurodytiems gyventojams taikytina MNPD suma yra lygi jiems pagal šios dalies nuostatas atitinkamais mokestinio laikotarpio mėnesiais taikytinų NPD sumai, pridėjus pagal šio straipsnio 1 dalį šiems gyventojams apskaičiuotą MNPD dalį, proporcingą mokestinio laikotarpio mėnesių, kuriais jie neturėjo teisės į NPD pagal šios dalies nuostatas, skaičiui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1335](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-30, i. k. 2018-10977

Nr. [XIII-2649](#), 2019-12-12, paskelbta TAR 2019-12-21, i. k. 2019-20990

Nr. [XIV-713](#), 2021-11-25, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25140

Nr. [XIV-1098](#), 2022-05-17, paskelbta TAR 2022-05-23, i. k. 2022-10748

Nr. [XIV-1550](#), 2022-11-22, paskelbta TAR 2022-12-02, i. k. 2022-24638

Nr. [XIV-2383](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25334

Nr. [XV-32](#), 2024-12-05, paskelbta TAR 2024-12-12, i. k. 2024-22084

7. GMP yra lygios gyventojo mokestinio laikotarpio apmokestinamųjų pajamų, išskyrus apmokestinamąsias pajamas, kurioms taikomas šio Įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatytas mokesčio tarifas, pajamas, nuo kurių mokestis sumokėtas įsigyjant verslo liudijimą, taip pat išmokas, mokamas pasibaigus ar nutraukus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančias sumokėtų įmokų dydžio, sumai, neatėmus šio Įstatymo 21 straipsnyje nurodytų išlaidų ir gyventojui taikytino MNPD.

8. Tais atvejais, kai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos gaunamos už laikotarpį, ilgesnį kaip vienas mokestinio laikotarpio mėnuo, su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos apskaičiuojamos atskirai už kiekvieną mokestinio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos buvo apskaičiuotos išmokėti, taikant to mokestinio laikotarpio mėnesio NPD.

9. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui NPD gali būti taikomas tik mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, teikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją. NPD nenuolatiniam Lietuvos gyventojui taikomas atsižvelgiant į šio straipsnio 1, 3, 6 ir 7 dalių nuostatas.

10. Šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais iš pajamų atimama MNPD dalis, apskaičiuota tame straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1321](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 15-601 (2003-02-12)

Nr. [IX-1848](#), 2003-11-25, Žin., 2003, Nr. 116-5254 (2003-12-12)

Nr. [X-235](#), 2005-06-07, *Žin.*, 2005, Nr. 76-2743 (2005-06-18)
 Nr. [X-358](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 121-4332 (2005-10-11)
 Nr. [X-962](#), 2006-12-07, *Žin.*, 2006, Nr. 141-5396 (2006-12-28)
 Nr. [X-1543](#), 2008-05-15, *Žin.*, 2008, Nr. 63-2381 (2008-06-03)
 Nr. [XI-105](#), 2008-12-22, *Žin.*, 2008, Nr. 149-6029 (2008-12-30)
 Nr. [XI-111](#), 2008-12-23, *Žin.*, 2008, Nr. 149-6033 (2008-12-30)
 Nr. [XI-176](#), 2009-02-19, *Žin.*, 2009, Nr. 25-978 (2009-03-05)
 Nr. [XI-1152](#), 2010-11-23, *Žin.*, 2010, Nr. 145-7410 (2010-12-11)
 Nr. [XII-427](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 75-3756 (2013-07-13)
Straipsnio pakeitimai:
 Nr. [XIII-841](#), 2017-12-07, paskelbta TAR 2017-12-20, i. k. 2017-20568

21 straipsnis. Iš pajamų atimamos gyventojo patirtos išlaidos

1. Iš pajamų gali būti atimamos šios per mokestinį laikotarpį patirtos nuolatinio Lietuvos gyventojo išlaidos:

1) savo, sutuoktinio arba savo nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), iki 18 metų ir vyresnių vaikų su negalia (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, bei iki 18 metų ir vyresnių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui;

2) savo, sutuoktinio, iki 18 metų ir vyresnių vaikų su negalia (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, bei iki 18 metų ir vyresnių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtos pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje, turimus pensijų fondus pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas pensijų kaupimo sutartis;

	<p>2¹) pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurias Lietuvos nuolatinis gyventojas moka kaip papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės negu 3 procentai šio gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;</p> <p>3) už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija, nuolatinių Lietuvos gyventojų, kurie mokosi ar studijuoja, sumokėtos sumos. Jeigu už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, formaliojo profesinio mokymo programos modulį ir (ar) už studijas sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), iš pajamų gali būti atimama per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis;</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-2803, 2024-06-25, paskelbta TAR 2024-07-05, i. k. 2024-12619</p> <p>2. Tais atvejais, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokosi ar studijuoja, nėra pajamų mokesčio mokėtojas arba neturi galimybių pasinaudoti teise iš pajamų atimti sumokėtas už profesinį mokymą ar studijas, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 3 punkte, išlaidas, šias išlaidas laikantis minėto punkto nuostatų gali iš savo pajamų atimti tėvai (įtėviai), globėjai, rūpintojai ir (arba) sutuoktinis.</p> <p>3. Bendra atimamų išlaidų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 1¹ ir 1² dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1 500 eurų.</p> <p><i>TAR pastaba. 3 dalies nuostatos taikomos apskaičiuojant ir deklaruojant 2022 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas.</i></p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIII-170, 2016-12-22, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29860 Nr. XIII-1335, 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-30, i. k. 2018-10977</p> <p>4. Išlaidos atimamos tik iš nuolatinio Lietuvos gyventojų gautų pajamų apskaičiuojant pajamų mokestį už mokestinį laikotarpį pateikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją.</p>	
--	--	--

5. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos, jei nuolatinis Lietuvos gyventojas atitinkamas įmokas moka užsienio vienetams, įregistruotiems ar kitaip organizuotiems tikslinėse teritorijose, nuolatinio Lietuvos gyventojų mokamoms įmokoms pensijų anuitetams įsigyti, – nuolatiniais Lietuvos gyventojams, nurodytiems šio Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje, taip pat kaupiamosioms pensijoms įmokoms į pensijų kaupimo bendrovę pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, kai taikomas šio straipsnio 1 dalies 2 punktą.

TAR pastaba. 5 dalies nuostatos taikomos apskaičiuojant ir deklaruojant 2019 metų ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pajamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1335](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-30, i. k. 2018-10977

6. Gyvybės draudimo sutartims, sudarytoms nuo 2004 m. gegužės 1 d., šio straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos taikomos, jeigu įmokų gavėjas pagal šias sutartis yra vienetą, įregistruotas ar kitaip organizuotas Europos ekonominės erdvės valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2162](#), 2015-12-10, paskelbta TAR 2015-12-21, i. k. 2015-20135

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo asmenims ir šeimoms principus, finansavimo šaltinius, formas, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat socialinio būsto ir savivaldybės būsto nuomos bei savivaldybės būsto pardavimo sąlygas ir tvarką.

[...]

8 straipsnis. Teisė į valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą ir į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją

Teisę į valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą ir į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:

1) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą ir gautas pajamas; deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių;

2) įsigyja pirmą būstą Lietuvos Respublikos teritorijoje arba atitinka vieną iš šių sąlygų:

a) pastaruosius 5 metus iki prašymo suteikti paramą būstui įsigyti pateikimo dienos, šio prašymo pateikimo metu, taip pat teisės į valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą ir į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją nustatymo metu neturi būsto nuosavybės teise ir nebuvo pasinaudoję šia paramos forma ar finansine paskata pirmąjį būstą įsigijančioms jaunoms šeimoms, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigijančioms jaunoms šeimoms įstatymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XIV-809](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27387

b) turi ar per pastaruosius 5 metus iki prašymo suteikti paramą būstui įsigyti pateikimo dienos turėjo nuosavybės teise būstą, kurio naudingasis plotas (visų Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise turimų ir (ar) vienu metu turėtų būstų naudingųjų plotų suma), tenkantis (tenkanti) vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis (mažesnė) kaip 14 kvadratinųjų metrų, arba turimas būstas, neatsižvelgiant į jo naudingąjį plotą, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, yra fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų. Parama teikiama valstybės iš dalies kompensuojamų būstų kreditų gavėjams būstui pirkti, statyti (dalį kredito panaudojant žemės sklypui, kuriame yra arba planuojamas statyti būstas, pirkti), nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti arba mokant išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją;

c) neįgalusis ar šeima, kurioje yra neįgalusis, nuosavybės teise turi būstą, nepritaikytą neįgaliųjų poreikiams. Parama teikiama tik valstybės iš dalies kompensuojamų būstų kreditų gavėjams nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti jį pritaikant neįgaliųjų poreikiams.

9 straipsnis. Teisė į socialinio būsto nuomą

1. Teisę į socialinio būsto nuomą turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šioje dalyje nurodytus reikalavimus:

1) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą ir gautas pajamas; deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių;

2) neturi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise būsto arba nuosavybės teise turimas būstas, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, yra fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų, arba nuosavybės teise turimo būsto naudingasis plotas (visų Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise turimų būstų naudingųjų plotų suma), tenkantis (tenkanti) vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis (mažesnė) kaip 10 arba 14 kvadratinųjų metrų,

jeigu šeimoje yra neįgalusis arba asmuo, sergantis sunkia lėtinės ligos, įrašytos į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, forma.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-809](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27387

2. Teisę į socialinio būsto nuomos sąlygų pagerinimą turi asmenys ir šeimos, gyvenantys savivaldybės išnuomotame socialiniame būste, jeigu jiems išnuomoto socialinio būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam šeimos nariui, yra mažesnis kaip 10 kvadratinų metrų arba šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais yra mažesnis kaip 14 kvadratinų metrų, arba jeigu jie turi teisę į socialinio būsto nuomos sąlygų pagerinimą pagal šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytus socialinio būsto naudingojo ploto normatyvus, arba jeigu asmuo ar šeimos narys tampa neįgaliuoju ir dėl judėjimo ar apsitarnavimo funkcijų sutrikimų jam (šeimai) turi būti nuomojamas specialiai pritaikytas socialinis būstas.

3. *Neteko galios nuo 2022-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-809](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27387

10 straipsnis. Teisė į būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją

1. Teisę į fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančio būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šioje dalyje nurodytus reikalavimus:

1) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą ir gautas pajamas; deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių;

2) neturi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise būsto arba nuosavybės teise turimas būstas, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, yra fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų, arba nuosavybės teise turimo būsto naudingasis plotas (visų Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise turimų būstų naudingųjų plotų suma), tenkantis (tenkanti) vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis (mažesnė) kaip 10 arba 14 kvadratinų metrų, jeigu šeimoje yra neįgalusis arba asmuo, sergantis sunkia lėtinės ligos, įrašytos į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, forma;

3) šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka išsinuomojo fiziniams asmenims (išskyrus asmens ar šeimos narių artimuosius giminaičius) ar juridiniams asmenims priklausančią būstą (išskyrus savivaldybei priklausančią būstą, švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų nuomojamus nuosavybės, patikėjimo, panaudos ar kita teise valdomus

bendrabučius), jeigu būsto nuomos sutartyje nurodytas būsto nuomos mokesčio dydis per mėnesį neviršija vidutiniškai per mėnesį asmeniui ar šeimai tenkančių pajamų, netaikant Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytų išimčių dėl neįskaitomų pajamų. Vidutiniškai per mėnesį asmeniui ar šeimai tenkančios pajamos, nevertinant pagal šį įstatymą mokamos būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos, apskaičiuojamos pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta tvarka deklaruotas pajamas arba pagal asmens ar šeimos pateiktus duomenis apie praėjusių 6 mėnesių asmens ar šeimos pajamas, gautas iki kreipimosi dėl paramos būstui išsinuomoti, jeigu vidutiniškai per mėnesį asmeniui ar šeimai tenkančios pajamos, apskaičiuotos pagal deklaruotas pajamas, yra mažesnės nei būsto nuomos sutartyje nurodytas būsto nuomos mokesčio dydis per mėnesį. Jeigu asmens ar šeimos praėjusių 6 mėnesių pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija nemokama;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-2454](#), 2023-12-21, paskelbta TAR 2023-12-29, i. k. 2023-25945

Nr. [XIV-2759](#), 2024-06-18, paskelbta TAR 2024-06-27, i. k. 2024-11772

4) ne vyresnis kaip 24 metų, nedirbantis (taip pat savarankiškai nedirbantis, kaip tai suprantama pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą) asmuo (toliau – nedirbantis asmuo), kuris mokosi bendrojo ugdymo mokykloje, profesinio mokymo įstaigoje ar aukštojoje mokykloje, mokslo ar studijų tikslais pakeitė nuolatinę gyvenamąją vietą į gyvenamąją vietą kitoje savivaldybėje. Tokiu atveju šios dalies 3 punkto reikalavimas dėl būsto nuomos mokesčio dydžio netaikomas.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-2759](#), 2024-06-18, paskelbta TAR 2024-06-27, i. k. 2024-11772

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų ir šeimų, teisę į fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančio būsto faktinio nuomos mokesčio dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, įrašyti į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą, kuriems nesuteiktas socialinis būstas pasibaigus šio įstatymo 16 straipsnio 9 dalyje nustatytam laikotarpiui.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ir šeimos teisės į fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančio būsto faktinio nuomos mokesčio dalies kompensaciją neturi, kai jie:

- 1) prašyme suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti išreiškė reikalavimus, susijusius su vietoje, kurioje turėtų būti siūlomas nuomotis socialinis būstas, ar gyvenamojo namo aukštu, kuriame turėtų būti siūlomas nuomotis socialinis būstas;
- 2) yra socialinio būsto nuomininkai, turintys teisę į socialinio būsto nuomos sąlygų pagerinimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-810](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27388

Užimtumo įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato pagrindines užimtumo formas ir jų sistemą, darbo ieškančių asmenų užimtumo rėmimo sistemos teisinius pagrindus, jos tikslą, uždavinius, užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių subjektų funkcijas, darbo rinkos paslaugų teikimo ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo organizavimą ir finansavimą, atsakomybę už nelegalų darbą, užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus, nedeklaruotą darbą ir nedeklaruotą savarankišką veiklą.

2. Šiuo įstatymu nustatytos darbo rinkos paslaugos ir užimtumo rėmimo priemonės taikomos:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiams ir jų šeimos nariams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje;
- 2) Lietuvos Respublikos piliečiams, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiams ir jų šeimos nariams, gyvenantiems kitoje Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėje narėje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

3) asmenims, kurie nėra Europos Sąjungos piliečiai, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalyje, ir nėra asmenys, kurie pagal Europos Sąjungos teisės aktus naudojami laisvo asmenų judėjimo teise (toliau – trečiųjų šalių piliečiai), turintiems leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, asmenims, kuriems suteiktas perkeliamojo asmens statusas, ir asmenims, turintiems teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2082](#), 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07321

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

4) darbdaviams, registruotiems Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, ir darbdaviams fiziniams asmenims, deklaravusiems gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

[...]

28 straipsnis. Konsultavimo paslaugos

1. Konsultavimo paslaugos teikiamos siekiant padidinti darbo ieškančių asmenų motyvaciją įsidarbinti ar mokytis, patarti dėl darbo keitimo, padėti jiems pasirinkti profesiją ar planuoti karjerą, atsižvelgiant į asmenines savybes ir darbo rinkos poreikius.

2. Konsultavimo paslaugas siekiant užimtumo sudaro:

- 1) profesinis konsultavimas ir profesinės karjeros planavimas;
- 2) konsultavimas dėl pasirengimo dirbti;
- 3) psichologinis konsultavimas;
- 4) konsultavimas dėl verslo kūrimo.

3. Teikiant profesinio konsultavimo ir profesinės karjeros planavimo paslaugą, skirtą darbo ieškančio asmens profesiniam apsisprendimui, padedama darbo ieškantiems asmenims įvertinti savo gebėjimus ir asmenines savybes renkantis tam tikrą profesiją, persikvalifikuojant ar keičiant darbą, suteikiama karjeros valdymo kompetencijų, motyvuojama mokytis, dirbti ar dalyvauti socialinės ir profesinės reabilitacijos priemonėse.

4. Teikiant konsultavimo dėl pasirengimo dirbti paslaugą, asmenims suteikiama žinių ir praktinių įgūdžių, padedančių priimti informacija pagrįstus sprendimus ir (ar) atlikti veiksmus, būtinus įsidarbinimą ribojančioms aplinkybėms pašalinti, atkurti darbo įpročius ir (ar) įgyti darbo paieškos įgūdžių, ugdomas asmenų pasirengimas darbo rinkai.

5. Teikiant psichologinio konsultavimo paslaugą, padedama darbo ieškantiems asmenims spręsti emocines, asmenybės ir bendravimo problemas, sudarančias kliūtis jų užimtumui.

6. Teikiant konsultavimo dėl verslo kūrimo paslaugą, padedama asmenims apsispręsti dėl galimybės pradėti kurti savo verslą, suteikiama žinių, padedančių priimti pagrįstą sprendimą dėl verslo kūrimo, dalyvaujant šio įstatymo 47 straipsnyje nustatytoje priemonėje, suteikiama verslo plano rengimo, verslo administravimo, išlaikymo bei plėtros žinių.

7. Užimtumo tarnyba, teikdama konsultavimo paslaugas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali pasitelkti trečiuosius asmenis.

8. Konsultavimo paslaugos gali būti teikiamos, organizuojant konsultacinius užsiėmimus individualiai arba grupėms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Išimtys:

Mokslo ir studijų įstatymas

77 straipsnis. Studijų kainos apmokėjimas valstybės biudžeto lėšomis

1. Stojančiųjų priėmimui į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančių į studijų stipendijas sudaromos dvi konkursinės eilės. Šios konkursinės eilės sudaromos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, įvertinus valstybinių aukštųjų mokyklų siūlymus, ir paskelbiamos kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Konkursinėse eilėse esančių stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1262](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15489

1¹. Į pirmąją konkursinę eilę patenka visi šio įstatymo 59 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkantys asmenys. Į antrąją konkursinę eilę patenka asmenys, esantys pirmojoje konkursinėje eilėje ir papildomai atitinkantys bent vieną iš šių sąlygų:

- 1) stojantieji į pirmosios pakopos universitetines ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas yra baigę trumposios pakopos studijas;
- 2) stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas atitinka aukštosios mokyklos nustatytas specialiųjų gebėjimų ir kompetencijų sąlygas ir turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas – ne trumpesnę kaip 24 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į trumposios pakopos studijas – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį. Į praktinės veiklos patirties trukmę įskaitomas darbas pagal darbo sutartį, savanoriška veikla pagal savanoriškos veiklos sutartį, nuolatinė privalomoji pradinė karo tarnyba, profesinė karo tarnyba ir savanoriška nenuolatinė karo tarnyba. Reikalavimus praktinės veiklos patirčiai ir praktinės veiklos patirties trukmės skaičiavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras;

TAR pastaba: 77 straipsnio 1¹ dalies 2 punkto redakcija nuo 2026-01-01:

- 2) stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas atitinka aukštosios mokyklos nustatytas specialiųjų gebėjimų ir kompetencijų sąlygas ir turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines

	<p>studijas – ne trumpesnę kaip 24 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į trumposios pakopos studijas – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį. Į praktinės veiklos patirties trukmę įskaitoma darbo pagal darbo sutartį, savanoriškos veiklos pagal savanoriškos veiklos sutartį, privalomosios pradinės karo tarnybos, profesinės karo tarnybos ir savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos trukmė. Reikalavimus praktinės veiklos patirčiai ir praktinės veiklos patirties trukmės skaičiavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras;</p> <p>TAR pastaba: 77 straipsnio 1¹ dalies 2 punkto redakcija nuo 2027-07-01:</p> <p>2) stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas atitinka aukštosios mokyklos nustatytas specialiųjų gebėjimų ir kompetencijų sąlygas ir turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas ir pirmosios pakopos kolegines studijas – ne trumpesnę kaip 24 mėnesių praktinės veiklos patirtį; stojantieji į trumposios pakopos studijas – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių praktinės veiklos patirtį. Į praktinės veiklos patirties trukmę įskaitoma darbo pagal darbo sutartį, savanoriškos veiklos pagal savanoriškos veiklos sutartį, privalomosios pradinės karo tarnybos, išskyrus atliktą 9 mėnesių privalomąją pradinę karo tarnybą, profesinės karo tarnybos ir savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos trukmė. Atlikta 9 mėnesių privalomoji pradinė karo tarnyba prilyginama 12 mėnesių praktinės veiklos patirčiai. Reikalavimus praktinės veiklos patirčiai ir praktinės veiklos patirties trukmės skaičiavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras;</p> <p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIV-2844, 2024-06-25, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12154</p> <p>3) asmenys, kurie atitinka šio įstatymo 82¹ straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus. <i>Papildyta straipsnio dalimi:</i> Nr. XIV-1262, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15489</p> <p>1². Vykdamas bendrojo priėmimo pagrindinį etapą, pirmiausia organizuojamas stojančiųjų, esančių antrojoje konkursinėje eilėje, konkursas. Įvykus šiam konkursui, valstybės finansuojamų vietų negavę antrojoje konkursinėje eilėje esantys stojantieji toliau dalyvauja konkurse kartu su stojančiais, esančiais pirmojoje konkursinėje eilėje, o jeigu valstybės finansuojamos vietos, skirtos antrojoje eilėje buvusiems asmenims, lieka neužimtos, į jas bendrąja konkurso tvarka pretenduoja pirmojoje eilėje esantys stojantieji. Pasibaigus bendrojo priėmimo pagrindiniam etapui, į likusias neužimtas valstybės finansuojamas studijų vietas priėmimas vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. <i>Papildyta straipsnio dalimi:</i> Nr. XIV-1262, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15489</p>	
--	---	--

	<p>2. Trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamos studijų vietos aukštosioms mokykloms tenka pagal stojančiųjų, esančių pirmojoje ir antrojoje konkursinėse eilėse, pasirinkimą, nevirsijant nustatyto valstybės finansavimo ir laikantis valstybinėms aukštosioms mokykloms švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyto studijų programai minimalaus studijų vietų skaičiaus pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. <u>XIV-1260</u>, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15487</p> <p>3. Atitinkamais metais į mokslo ir studijų institucijas priimamų asmenų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, studijų stipendijų preliminarų skaičių ir skiriamą valstybės finansavimą (nustatytus pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas ir studijų krypčių grupes ir (arba) jų grupių junginius arba bendrą skaičių pagal studijų pakopas (mokslo ir meno doktorantūros – pagal mokslo ir meno sritis) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes. Antrajai konkursinei eilei sudaryti Vyriausybė skiria ne mažiau kaip 10 procentų valstybės finansuojamų studijų vietų ir valstybės finansavimo lėšų (nustatytų pagal atitinkamais metais į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas priimamų asmenų preliminarų valstybės finansuojamų studijų vietų skaičių ir skiriamą valstybės finansavimą).</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. <u>XIV-1260</u>, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15487</p> <p>4. Atitinkamais metais į mokslo ir studijų institucijas priimamiems trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentams skiriamo valstybės finansavimo ir preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, vidaus sistemos pareigūnų ir sveikatos priežiūros specialistų rengimo studijų – pagal studijų programas, pedagogų rengimo studijų – pagal studijų programas arba specializacijas ir (arba) studijų programų arba specializacijų grupes) iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir įvertinęs absolventų įsidarbinimo rodiklius. Atsižvelgdamas į priimtų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas vietas asmenų skaičių per pastaruosius trejus metus ir studijų krypčių vertinimo rezultatus, švietimo, mokslo ir sporto ministras iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos nustato atitinkamais metais antrajai konkursinei eilei formuoti skiriamų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą</p>	
--	---	--

pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, pedagogų rengimo studijų – pagal studijų programas, specializacijas arba jų grupes).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1257](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485

Nr. [XIV-1260](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15487

Nr. [XIV-2692](#), 2024-06-06, paskelbta TAR 2024-06-13, i. k. 2024-10825

5. Galutinį valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal aukštąsias mokyklas bei studijų krypčių grupes tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras, kai yra žinomi stojimo į aukštąsias mokyklas rezultatai ir pasirašytos studijų sutartys.

6. Nuolatinės formos studijų vietų, į kurias priimtų studentų studijos pagal šio straipsnio nuostatas apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per visą nustatytą studijų laikotarpį, o išstėtinės formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per laikotarpį, ne daugiau kaip iki pusantro karto ilgesnį negu nustatytas atitinkamų nuolatinės formos studijų laikotarpis, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus. Kai valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijuojantis asmuo pašalinamas iš aukštosios mokyklos, praranda valstybės finansavimą arba nutraukia studijas ir kai valstybės finansuojama studijų vieta nėra užimama šio straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka, aukštosios mokyklos studijų vietai skirtas valstybės finansavimas išlieka tol, kol atsilaisvinusių neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalis tam tikroje studijų krypčių grupėje arba mokslo ar meno srityje yra ne didesnė kaip didžiausia leidžiama toje studijų krypčių grupėje arba mokslo ar meno srityje. Kai atsilaisvinusių neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalis tam tikroje studijų krypčių grupėje arba mokslo ar meno srityje yra didesnė nei didžiausia leidžiama toje studijų krypčių grupėje arba mokslo ar meno srityje, valstybės finansavimas mažinamas ta dalimi, kuri viršija didžiausią leidžiamą atsilaisvinusių neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalį. Didžiausia leidžiama atsilaisvinusių neužimtų valstybės finansuojamų studijų vietų dalis yra 25 procentai nuo priėmimo metais tam tikroje studijų krypčių grupėje arba mokslo ar meno srityje švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka užfiksuoto valstybės finansuojamų studijų vietų skaičiaus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1257](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485

	<p>7. Asmuo, kurio studijas finansuoja valstybė, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę keisti studijų programą ir studijų formą toje pačioje studijų krypties grupėje, neprarasdamas likusios valstybinio studijų finansavimo dalies, ne didesnės negu tos studijų programos norminė studijų kaina.</p> <p>8. Preliminaraus valstybės finansuojamų antrosios pakopos universitetinių studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo paskirstymą pagal aukštąsias mokyklas ir studijų krypties grupes bei galimą nuokrypį tarp studijų krypties grupių tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras, neviršydamas valstybės finansavimo, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes, mokslo ir studijų institucijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei meno veiklos rezultatų įvertinimą ir (arba) pirmosios pakopos absolventų pagal studijų krypties grupes ir (arba) studijų kryptis skaičių. Preliminaraus valstybės finansuojamų antrosios pakopos studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo paskirstymas pagal aukštąsias mokyklas tvirtinamas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Universitetai, vykdančys tarpkryptines magistrantūros studijas, savo nustatyta tvarka nustato studijų krypties grupę, su kuria susieja studentų priėmimą.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-1257, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485</p> <p>9. Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų ir studijų stipendijų skaičių mokslo ir studijų institucijose tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras pagal mokslo ir meno kryptis, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei meno veiklos rezultatų įvertinimą, doktorantūros rezultatus, taip pat į mokslo ir studijų institucijų nustatytas atitinkamų metų doktorantūros studijų kainas. Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymas pagal mokslo ir meno kryptis ir mokslo ir studijų institucijas tvirtinamas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.</p> <p><i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-1257, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485</p> <p>10. Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta valstybės finansuojamų doktorantūros vietų dalis doktorantūros teisę turinčioms mokslo ir studijų institucijoms gali būti paskirstyta konkurso būdu per švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus terminus, pasitelkiant Lietuvos mokslo tarybą. Konkursas vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta</p>	
--	---	--

tvarka, pagal kurią numatoma, kad doktorantūros temas gali siūlyti ministerijos, įmonės, įstaigos arba organizacijos. Švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintame tvarkos apraše numatytais atvejais konkurso būdu valstybės finansuojama doktorantūros vieta gali būti paskirta ir doktorantūros teisės neturinčiai mokslo ir studijų institucijai ar įmonei, įstaigai, organizacijai, vykdančiai doktorantūros krypties aukšto lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus ir dalyvaujančiai konkurse kartu su doktorantūros teisę turinčia mokslo ir studijų institucija (institucijomis). Šiuo atveju taikoma konkurse dalyvavusios doktorantūros teisę turinčios mokslo ir studijų institucijos nustatyta studijų kaina. Konkursą laimėjusi doktorantūros teisės neturinti mokslo ir studijų institucija ar įmonė ir kartu su ja konkurse dalyvavusi (dalyvavusios) doktorantūros teisę turinti (turinčios) mokslo ir studijų institucija (institucijos) sudaro su Lietuvos mokslo taryba suderintą sutartį dėl doktorantūros vykdymo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1257](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485

11. Valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičius nustatomas įvertinus valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, siūlymus ir specialistų įsidarbinamumo rodiklius. Specialistų poreikį, atsižvelgusios į valstybės reikmes, institucijos nustato pagal atitinkamas kvalifikacijas ir iki kiekvienų metų sausio 1 dienos pateikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, pateiktus specialistų poreikio duomenis, atsižvelgdamas į universitetų nustatytas atitinkamų metų profesinių studijų kainas ir neviršydamas valstybės finansavimo, tvirtina valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičių pagal aukštąsias mokyklas ir kvalifikacijas, kurias teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka suteikia aukštoji mokykla (rezidentūros atveju – pagal studijų programas, pedagogų rengimo atveju – pagal ugdymo sričių dalyką arba ugdymo sričių dalykų grupes).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1257](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15485

12. Valstybė finansuoja studentų, studijuojančių valstybės finansuojamose studijų vietose, studijų kainą šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta tvarka.

13. Valstybės biudžeto lėšos studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

14. Valstybės finansuojamose studijų vietose studijavę asmenys ir studijų stipendiją gavę asmenys, pašalinti iš mokslo ir studijų institucijos arba nutraukę studijas, Vyriausybės

nustatytais atvejais ir tvarka privalo į valstybės biudžetą grąžinti studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skirtas lėšas arba jų dalį.

15. Švietimo, mokslo ir sporto ministras nustato konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijas aukštosiose mokyklose tvarką asmenims:

1) įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;

2) Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki įsigaliojant šiam įstatymui;

3) švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistiems nuo valstybinių brandos egzaminų.

16. Užsienio lietuvių, įgijusių vidurinį išsilavinimą Lietuvoje, konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

17. Iš mokslo ir studijų institucijos pašalinus valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį arba jam nutraukus studijas (išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus), į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą valstybės nefinansuojamoje studijų vietoje studijavę asmenys perkeliama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, vadovaujantis šio įstatymo 78 straipsnyje įtvirtintais principais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-654](#), 2021-11-18, paskelbta TAR 2021-12-02, i. k. 2021-25020

79 straipsnis. Kainos, sumokėtos už studijas, kompensavimas

1. Vyriausybės nustatyta tvarka ir dydžiu daliai valstybės nefinansuojamose trumposios, pirmosios ir antrosios pakopų ar vientisųjų studijų vietose geriausiais rezultatais studijų metus baigusių asmenų kiekvienais metais kompensuojama per atitinkamą laikotarpį sumokėta studijų kaina (studijų kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina). Asmenų, kuriems kompensuojama studijų kaina (studijų kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina), skaičius pagal konkrečią aukštosios mokyklos studijų kryptį nustatomas šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Valstybės nefinansuojamose studijų vietose geriausiai studijų metus baigusių asmenų eilės pagal studijų kryptis sudaromos aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

2. Geriausiais rezultatais studijų metus baigusių asmenų, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas kompensuojama studijų kaina (kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina), skaičius pagal konkrečią aukštosios mokyklos studijų kryptį yra proporcingas atitinkamais priėmimo į aukštąją mokyklą metais įstojusiujų į tos krypties studijų vietas skaičiui. Bendras asmenų, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas kompensuojama studijų kaina, skaičius yra ne didesnis kaip 10 procentų tais studijų metais trumposios, pirmosios ir antrosios pakopų ar vientisąsias studijas baigusių asmenų skaičiaus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

80 straipsnis. Valstybės finansavimo studijoms ir studijų kainos kompensavimo atvejai

1. Šio įstatymo 77 straipsnyje nustatyta tvarka valstybės biudžeto lėšomis gali būti finansuojama tik viena studijų vieta, jeigu:

- 1) asmenys vienu metu studijuoja pagal dvi ar daugiau tos pačios pakopos studijų programas ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis; jeigu asmuo vienu metu studijuoja pagal pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas, valstybės biudžeto lėšomis gali būti finansuojama tik viena jo pasirinktos studijų programos studijų vieta; jeigu asmuo vienu metu studijuoja pagal vientisųjų studijų ir antrosios pakopos studijų programas, valstybės biudžeto lėšomis gali būti finansuojama tik viena jo pasirinktos studijų programos studijų vieta;
- 2) asmenys vienu metu studijuoja dviejose ar daugiau doktorantūrose ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;
- 3) asmenys vienu metu studijuoja pagal dvi ar daugiau profesinių studijų programas ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;
- 4) asmenys vienu metu studijuoja pagal dvi ar daugiau trumposios pakopos studijų programas ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

2. Teisės šio įstatymo 77 ir 79 straipsniuose nustatyta tvarka į valstybės finansuojamą studijų vietą ar į studijų kainos kompensavimą neturi:

- 1) asmenys, pakartotinai studijuojantys pagal tos pačios pakopos studijų programą, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis; jeigu asmuo baigė vientisųjų studijų programą ir daugiau kaip pusę studijų programos kreditų įgijo valstybės biudžeto lėšomis, teisės į valstybės finansuojamą pirmosios pakopos studijų vietą ir studijų kainos kompensavimą asmuo nebeturi; jeigu asmuo baigė pirmosios pakopos studijų programą ir daugiau kaip pusę studijų programos kreditų įgijo valstybės biudžeto lėšomis, teisės į valstybės finansuojamą vientisųjų studijų vietą ir studijų kainos kompensavimą asmuo nebeturi; jeigu asmuo baigė antrosios pakopos studijų programą ir daugiau kaip pusę studijų programos kreditų įgijo valstybės biudžeto lėšomis, teisės į valstybės finansuojamą vientisųjų studijų vietą ir studijų kainos kompensavimą asmuo nebeturi;
- 2) asmenys, pakartotinai studijuojantys doktorantūroje, jeigu daugiau kaip pusę doktorantūros trukmės jie buvo studijavę valstybės biudžeto lėšomis;
- 3) asmenys, pakartotinai studijuojantys pagal profesinių studijų programą, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis;
- 4) asmenys, pakartotinai studijuojantys pagal trumposios pakopos studijų programą, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis;

5) užsieniečiai, išskyrus šio įstatymo 82 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytus asmenis, taip pat Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečius, dirbančius ir (arba) turinčius teisę nuolat arba laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos narius, kitų užsienio valstybių piliečius ir asmenis be pilietybės, turinčius teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, taip pat išskyrus kitus užsieniečius ir asmenis be pilietybės, turinčius teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, įgijusius vidurinį išsilavinimą pagal Lietuvos vidurinio ugdymo programą, studijuojančius pagal trumposios, pirmosios pakopų ar vientisųjų studijų programą, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

3. Už studijas kainą, proporcingą dalyko (modulio) apimčiai, moka:

- 1) asmenys, studijuojantys atskirus dalykus ar modulius;
- 2) asmenys, kartoјantys studijų programos atskirus dalykus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-2585](#), 2024-04-25, paskelbta TAR 2024-05-03, i. k. 2024-08305

82 straipsnis. Stipendijos ir kita parama studentams

1. Studentams gali būti mokamos socialinės, skatinamosios, tikslinės ir studijų stipendijos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3153](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-06-29, i. k. 2020-14368

2. Neteko galios nuo 2020-07-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-2991](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12613

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

3. Skatinamosios stipendijos geriausiems studentams, neatsižvelgiant į jų studijų finansavimo pobūdį, skiriamos iš aukštųjų mokyklų ar kitų lėšų, atsižvelgiant į studijų rezultatus ar kitus akademinis laimėjimus. Valstybinių aukštųjų mokyklų skatinamųjų stipendijų fondas sudaromas ir šios stipendijos skiriamos valstybinių aukštųjų mokyklų senatų (akademių tarybų) nustatyta tvarka, suderinta su studentų atstovybe.

4. Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų aukštųjų mokyklų studentams gali būti teikiama parama.

5. Paramos aukštųjų mokyklų doktorantams ir studentams, studijuojantiems pagal profesines studijų programas (išskyrus gydytojus rezidentus, gydytojus odontologus rezidentus ir veterinarijos gydytojus rezidentus, dirbančius rezidentūros bazėje), priimtiems į studijų vietas,

kuriose studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, arba gaunantiems studijų stipendiją, teikimo tvarką nustato Vyriausybė.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1412](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11477

Nr. [XIII-1687](#), 2018-12-04, paskelbta TAR 2018-12-11, i. k. 2018-20236

5¹. Aukštųjų mokyklų doktorantams, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, gali būti teikiama parama už studijų rezultatus ir parama akademinėms išvykoms. Paramos teikimo tvarką nustato Vyriausybė.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1700](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-20, i. k. 2018-20941

6. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti skiriama parama aukštųjų mokyklų studentams, vykstantiems studijuoti arba atlikti praktikos užsienyje, taip pat užsieniečiams ir užsienio lietuviams, atvykusiems į studijas, lietuvių kalbos ir kultūros kursus mokslo ir studijų institucijose.

7. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti skiriama parama Lietuvos Respublikos aukštosiose mokyklose studijuojantiems užsienio lietuviams ir finansuojamos užsienio lietuvių, įgijusių išsilavinimą užsienyje, trumposios, pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

8. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti finansuojamos Lietuvos Respublikos aukštosiose mokyklose studijuojančių užsienio valstybių piliečių trumposios, pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

9. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti skiriama parama įstojusiems į aukštąsias mokyklas ne Lietuvos Respublikoje ir jose studijuojantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečiams, dirbantiems ir (arba) turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams. Ši parama gali būti skiriama ir kitų užsienio valstybių piliečiams ir asmenims be pilietybės, turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2057](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06693

10. Aukščiausius konkursinius balus pagal stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę surinkusiems asmenims, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, iš valstybės biudžeto lėšų studijų laikotarpiui skiriama norminės studijų kainos dydžio (kai už studijas mokama metinė studijų kaina mažesnė už norminę studijų kainą, – studijų kainos dydžio) studijų stipendija. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentų valstybės finansavimą studijų stipendijoms ir preliminarų gaunančių studijų stipendijas trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros studijų studentų skaičių (nustatytą pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes. Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Studijų stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

Nr. [XIV-654](#), 2021-11-18, paskelbta TAR 2021-12-02, i. k. 2021-25020

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

10¹. Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų tikslinės stipendijos gali būti mokamos studentams, įstojusiems į Vyriausybės nustatytų prioritetinių studijų kryptį, studijų programų grupių ar studijų programų valstybės finansuojamas studijų vietas ar nefinansuojamas studijų vietas su studijų stipendija, neatsižvelgiant į kitas gaunamas stipendijas ar paramą. Tikslinė stipendija mokama neturintiems akademinį skolų studentams ne rečiau kaip kartą per pusę metų visą studijų laikotarpį, bet ne ilgiau kaip studijų programoje nustatyta studijų trukmė. Atitinkamų metų trumposios pakopos, pirmosios pakopos, antrosios pakopos ir vientisųjų studijų prioritetines studijų kryptis, studijų programų grupes ar studijų programas nustato Vyriausybė iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos, atsižvelgdama į ministerijų pasiūlymus, valstybės ūkinės, socialinės, kultūrinės ir regioninės plėtros poreikius, nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos informaciją, Vyriausybės nustatytas prioritetines mokslo tiriamosios ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos kryptis ir jų prioritetus bei

valstybės finansines galimybes. Tikslines stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3153](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-06-29, i. k. 2020-14368

11. Aukštųjų mokyklų studentai turi teisę gauti ir kitą juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų padalinių, fizinių asmenų paramą.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

59 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą

1. Į aukštosios mokyklos pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir išlaikę ne mažiau kaip tris (stojantieji į menų studijų kryptių grupės studijas ir baigę trumposios pakopos studijas – ne mažiau kaip du) valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos (stojantiejiems į menų studijų kryptių grupės studijas jo išlaikyti nebūtina) ir stojančiojo pasirinktą egzaminą (baigusiesiems trumposios pakopos studijas pasirinkti egzaminas nebūtina), kurių:

- 1) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam pagrindiniam mokymosi pasiekimų lygiui, jeigu stojama į universitetines studijas;
- 2) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam patenkinamam mokymosi pasiekimų lygiui, jeigu stojama į kolegines studijas.

2. Asmenų priėmimas į aukštąsias mokyklas gali būti vykdomas iki studijų pagal atitinkamą studijų programą pradžios. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą, išskirdamos pagrindinį dalyką, kiekvienais metais nustato aukštosios mokyklos ir, suderinusios su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, paskelbia jį ne vėliau kaip prieš 3 metus iki atitinkamų metų rugsėjo 1 dienos. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti priėmimo į aukštąsias mokyklas reikalavimai netaikomi:

- 1) asmenims, įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;
- 2) asmenims, Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo;
- 3) asmenims, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistiems nuo valstybinių brandos egzaminų.

3. Į aukštosios mokyklos trumposios pakopos studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją, įgytą pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros ketvirtąjį lygį atitinkančią profesinio mokymo programą, atsižvelgiant į jų mokymosi pasiekimus ir kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus, įvertinus profesiniuose standartuose ir studijų kryptių aprašuose nustatytus reikalavimus.

4. Konkursinio balo sudarymo principus ir kitus kriterijus aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Mažiausią stojamąjį konkursinį balą aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais ne vėliau kaip iki birželio 1 dienos.

5. Bendrą studijų vietų skaičių pagal studijų kryptis ir (arba) studijų kryptių grupes ir studijų pakopas nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo galimybes užtikrinti studijų kokybę.

6. Minimalų studijų programos studijų vietų skaičių valstybinėse aukštosiose mokyklose pagal studijų kryptis ir (arba) kryptių grupes ir pakopas nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs aukštųjų mokyklų siūlymus.

7. Asmenų (išskyrus užsieniečius, kurie pretenduoja į valstybės nefinansuojamas studijų vietas), stojančių į trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisąsias ir profesines studijas, priėmimas vykdomas naudojantis šiai funkcijai atlikti skirta valstybės informacinė sistema. Centralizuotas priėmimo į trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisąsias ir profesines studijas koordinavimas vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Kiekvienais metais iki rugpjūčio 30 dienos savo interneto svetainėse aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie priėmimo į savo aukštosios mokyklos valstybės finansuojamas vietas rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie priėmimo į aukštųjų mokyklų valstybės finansuojamas vietas rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas. Kiekvienais metais iki spalio 1 dienos aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie priėmimo į savo aukštosios mokyklos valstybės nefinansuojamas vietas rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie priėmimo į valstybės nefinansuojamas vietas rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas.

8. Asmenys, turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, į antrosios pakopos studijų programas priimami aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

9. Asmenys, ketinantys mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar studijuoti atskirus studijų dalykus (modulius), priimami aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
 Nr. [XIV-2094](#), 2023-06-27, paskelbta TAR 2023-07-05, i. k. 2023-13991

Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas
34 straipsnis. Teisė gauti našlių ar našlaičių pensiją

[...]

5. Šio įstatymo nustatyta tvarka našlių ar našlaičių pensija skiriama asmenims, gyvenantiems valstybėse, kuriose jiems netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos, taip pat mirus asmeniui (asmenį pripažinus mirusiu ar nežinia kur esančiu), nurodytam šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 4 punkte, jeigu mirusysis (pripažintas mirusiu ar nežinia kur esančiu) buvo įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti (atsižvelgiant į asmens amžių mirties (pripažinimo mirusiu ar nežinia kur esančiu) dieną) dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose arba buvo reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, dalį stažo įgijęs kalinimo metu ar tremtyje.

38 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti našlaičių pensiją

[...]

2. Švietimo įstaigų bendrojo ugdymo programų ar formaliojo profesinio ugdymo programų mokiniai ir dieninių ar nuolatinių studijų programų studentai, sukakę 18 metų, turi teisę gauti našlaičių pensiją iki mokymosi arba studijų pagal šias programas baigimo (išskyrus bendrojo ugdymo programų mokinius, kurie turi teisę gauti našlaičių pensiją iki tų metų, kuriais jie baigia mokytis pagal šias programas, rugpjūčio 31 d.), bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai.

43 straipsnis. Pensijos mokėjimas pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienį

1. Pensijos gavėjui persikėlus gyventi į kitą valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, ir savo išvykimą deklaravus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka, jam mokama paskirtoji pensija, išskyrus našlių ar našlaičių pensijas, jeigu pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti ir visą valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą įgijo dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose arba pensijos gavėjas yra reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalinimo metu ar tremtyje (54 straipsnis). Tais atvejais, kai pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, tačiau į jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse (54 straipsnis), pensija perskaičiuojama tik pagal valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija.

2. Tais atvejais, kai pensijos gavėjui, persikeliančiam gyventi į kitą valstybę, kurioje jam netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės

	<p>apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, yra paskirta našlių ar našlaičių pensija, paskirtoji našlių ar našlaičių pensija mokama, jeigu mirusysis (pripažintas mirusiu ar nežinia kur esančiu) atitiko šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje nurodytas sąlygas. Jeigu našlių pensija paskirta iki 2007 m. sausio 1 d. ar našlaičių pensija paskirta už mirusiojo (pripažinto mirusiu ar nežinia kur esančiu) įgytą minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, tačiau į jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse (54 straipsnis), našlių ar našlaičių pensija perskaičiuojama tik pagal valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija.</p> <p>3. Tais atvejais, kai pensijos gavėjas, persikeliantis gyventi į kitą valstybę, neatitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų, pensija išmokama už šešis ateinančius mėnesius išvykimo mėnesio dydžio ir toliau nebemokama.</p> <p>4. Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarptautines sutartis dėl pensijos mokėjimo, pensija mokama taip, kaip nustatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.</p>	
<p>2. Valstybės narės gali apriboti vienodo požiūrio taikymą tyrėjams, nustatytą: [...]</p>	<p>Projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas [...] 5. Šio įstatymo nuostatos netaikomos: 1) šeimos ir privataus gyvenimo srityse; 2) religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų, jų tos pačios religijos tikslams įgyvendinti įsteigtų juridinių asmenų (toliau – religinės bendruomenės ir bendrijos), jų arba jų narių įsteigtų organizacijų, kurių steigimo ar juos atitinkančiuose dokumentuose nurodyta, kad jų etosas remiasi religija ar tikėjimu, darbuotojams ar personalui, taip pat tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų tikybos mokytojams keliamiems reikalavimams, jeigu dėl jų veiklos pobūdžio arba dėl aplinkybių, kuriomis ji vykdoma, reikalavimai dėl asmens išpažintinos religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, atsižvelgiant į minėtų organizacijų etosą, yra įprastas, teisėtas ir pateisinamas reikalavimas; 3) religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, jų arba jų narių įsteigtoms organizacijoms, kurių steigimo ar juos atitinkančiuose dokumentuose nustatyta, kad jų etosas remiasi religija ar tikėjimu, nuomojant joms nuosavybės teise priklausantį turtą; 4) priimančias mokyti ar studijuoti į mokyklas ir įstaigas, įmones, organizacijas, kurioms švietimas nėra pagrindinė veikla, kurių savininko teises įgyvendina religinės bendruomenės ir bendrijos, jų nariai ir kurių veikla vykdoma turint ugdymo religinės</p>	Visiškas

	<p>bendruomenės ir bendrijos vertybes palaikančioje aplinkoje tikslą, jei atsisakymas priimti asmenį yra būtinas siekiant išsaugoti minėtų organizacijų etosą;</p> <p>5) tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų tikybos, švietimo programų, vadovėlių ir mokymo priemonių turiniui, mokant išimtinai religijos (tikybos);</p> <p>6) reikalavimams, kad asmenys, užsiimančys profesine veikla religinėse bendruomenėse ir bendrijose, jų arba jų narių įsteigtose organizacijose, kurių steigimo ar juos atitinkančiuose dokumentuose nurodyta, kad jų etosas remiasi religija ar tikėjimu, taip pat asmenys, besimokantys, studijuojantys religinių bendruomenių ir bendrijų, jų arba jų narių įsteigtose mokyklose ir įstaigose, įmonėse, organizacijose, kurioms švietimas nėra pagrindinė veikla, ar dalyvaujantys organizacijų, įsteigtų turint ugdymo religinės bendruomenės ar bendrijos vertybes palaikančioje aplinkoje tikslą, veikloje, sąžiningai ir ištikimai laikytusi minėtų organizacijų etoso;</p> <p>7) organizacijoms, savo veiklai vienijančioms asmenis vienu ar keliais pagrindais, nurodytais šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje, sprendžiant narystės, savanoriškos veiklos ir darbo šiose organizacijose klausimus, kai dėl vienijimosi pagrindo tai yra įprasta, teisėta ir pateisinama.</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>[...]</p> <p>8. Netiesioginė diskriminacija – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas vienu ar keliais diskriminacijos pagrindais, nebent ši veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis.</p> <p>[...]</p> <p>16. Tiesioginė diskriminacija – elgesys su asmeniu, kai vienu ar keliais diskriminacijos pagrindais jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu tokiomis pat ar panašiomis aplinkybėmis jos buvo, yra ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus:</p> <p>1) įstatymų nustatytus apribojimus dėl amžiaus, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;</p> <p>2) įstatymų nustatytą reikalavimą mokėti valstybinę kalbą;</p> <p>3) įstatymų nustatytais atvejais draudimą dalyvauti politinėje veikloje;</p> <p>4) įstatymų nustatytas dėl pilietybės taikomas skirtingas teises;</p>	
--	---	--

- 5) įstatymų nustatytas priemonės sveikatos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, užimtumo, darbo rinkos srityse, siekiant užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, asmenų užimtumą ir integraciją į darbo rinką;
  - 6) specialiąsias laikinasias priemones;
  - 7) atvejus, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikras asmens tapatybės bruožas yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas ir kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
  - 8) atvejus, kai ribojimų, reikalavimų arba tam tikrų sąlygų dėl asmens socialinės padėties teisinį reguliavimą pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
  - 9) atskirų sporto varžybų vyrams, moterims, asmenims su negalia bei sporto varžybų pagal amžiaus grupes rengimą;
  - 10) lengvatų teikimą amžiaus, negalios bei socialinės padėties pagrindu, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
  - 11) įstatymuose nustatytos valstybės paramos teikimą amžiaus, negalios bei socialinės padėties pagrindu, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis;
  - 12) taikomą specialią apsaugą nėštumo, gimdymo ir vaiko žindymo metu;
  - 13) atvejus, kai moterims ir vyrams nustatomi skirtingi karo prievolės atlikimo reikalavimai;
  - 14) moterims taikomus fizinio parengtumo, darbuotojų saugos ir sveikatos darbe reikalavimus, kuriais, atsižvelgiant į moterų fiziologines savybes, siekiama išsaugoti jų sveikatą;
  - 15) taikomą skirtingą tam tikrų bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas;
  - 16) prekių pardavimą ir (ar) paslaugų teikimą vien tik arba pirmiausia vienos lyties asmenims, kai tai pateisina teisėtas tikslas, siekiamas tinkamomis, būtinomis ir proporcingomis priemonėmis.
- [...]

Švietimo įstatymas

39 straipsnis. Mokymosi pasiekimų įteisinimas

1. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo ugdymo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

2. Mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų įteisinimo dokumentai išduodami:

- 1) pradinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pradinį išsilavinimą;
- 2) pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pagrindinį išsilavinimą;
- 3) brandos atestatas – įgijusiam vidurinį išsilavinimą;
- 4) pažymėjimas – baigusiam formaliojo švietimo programas, nurodytas šio įstatymo 72 straipsnio 1 dalyje;
- 5) mokymosi pasiekimų pažymėjimas – neįgijusiam pradinio, pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo arba įgijusiam vidurinį ar jam prilygintą išsilavinimą, patvirtintą išduotu brandos atestatu ar kitu vidurinį ar jam prilygintą išsilavinimą patvirtinančiu dokumentu, ir papildomai ir (ar) pakartotinai besimokiusiam pagal vidurinio ugdymo dalykų programas ir jas baigusiam, ir (ar) papildomai, ir (ar) pakartotinai išlaikiusiam brandos egzaminus.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1726](#), 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00140

3. Kvalifikacijos ir mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių profesinio mokymo programų baigimą, kompetencijų įvertinimą, kvalifikacijos suteikimą, išdavimą nustato Profesinio mokymo įstatymas.

4. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių aukštojo mokslo studijų programų baigimą, aukštojo išsilavinimo, aukštojo mokslo kvalifikacijos suteikimą, išdavimą nustato Mokslo ir studijų įstatymas.

5. Asmeniui, baigusiam neformaliojo švietimo programą, išskyrus formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, gali būti išduotas pažymėjimas. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą baigusiam asmeniui išduodamas pažymėjimas.

6. Išsilavinimas ir kvalifikacija, įgyti pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažįstami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka. Sprendimai dėl išsilavinimo ir kvalifikacijos pripažinimo gali būti skundžiami Vyriausybės įgaliotų institucijų sudarytoms apeliacinėms komisijoms.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas

52 straipsnis. Studijų sistemos sandara ir aukštojo mokslo kvalifikacijos

[...]

11. Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras, Lietuvos mokslo taryba ir švietimo ir mokslo ministro įgaliotosios aukštosios mokyklos. Akademinio

pripažinimu laikomas kompetentingos institucijos sprendimas, kuriuo įvardijama kvalifikacijos (išsilavinimo) vertinimo metu nustatyta tos kvalifikacijos (išsilavinimo) vertė ketinant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje.

12. Įgytos aukštojo mokslo kvalifikacijos priskyrimą atitinkamai studijų kryptims, kai studijų kryptis išsilavinimo dokumentuose nenurodyta, atlieka kvalifikaciją suteikusi aukštoji mokykla, jeigu tokios mokyklos nėra arba išsilavinimas įgytas užsienyje, – konsultacijas dėl priskyrimo atitinkamai studijų kryptims teikia Studijų kokybės vertinimo centras.

[...]

Profesinio mokymo įstatymas

23 straipsnis. Kvalifikacijos ir (ar) mokymosi pasiekimų įteisinimas

[...]

5. Užsienyje įgytos kvalifikacijos pripažinimą Lietuvoje įgytai kvalifikacijai ir Lietuvoje įgytos kvalifikacijos patvirtinimą vykstantiems į užsienį asmenims reglamentuoja Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai ir tarptautinės sutartys.

[...]

Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

[...]

3. Šis įstatymas nesudaro kliūčių Lietuvos Respublikai kitų teisės aktų nustatyta tvarka pripažinti valstybių narių piliečių, trečiųjų valstybių piliečių už Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybių ir Šveicarijos Konfederacijos ribų ir trečiųjų valstybių piliečių, įgijusių profesinę kvalifikaciją Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, įgytą profesinę kvalifikaciją. Pripažįstant profesinę kvalifikaciją, visais atvejais turi būti laikomasi būtiniausių atitinkamų profesijų rengimo reikalavimų.

[...]

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 29 d. nutarimas Nr. 212 „Dėl Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

1. Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomi išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinio pripažinimo principai,

	<p>užsienio kvalifikacijų akademinį pripažinimą vykdančių institucijų kompetencija, pateiktini dokumentai, sprendimų dėl užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo priėmimas, apeliacijų dėl užsienio kvalifikacijos akademinio pripažinimo teikimas ir nagrinėjimas.</p> <p>2. Akademinis pripažinimas atliekamas vadovaujantis Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencija (Žin., 1998, Nr. 110-3025) (toliau – Lisabonos pripažinimo konvencija), Lisabonos pripažinimo konvencijai taikyti ir įgyvendinti skirtais Lisabonos pripažinimo konvencijos Komiteto, ENIC/NARIC tinklo, Europos Tarybos ar kitų kompetentingų institucijų priimtais dokumentais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijos ratifikavimo (Žin., 1998, Nr. 110-3022), Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Aprašu ir kitais teisės aktais.</p> <p>3. Apraše vartojamos sąvokos:</p> <p>Pareiškėjas – užsienio kvalifikacijos turėtojas ar jo įgaliotas asmuo, pateikęs pripažinimą vykdančiai institucijai prašymą atlikti užsienio kvalifikacijos akademinį pripažinimą.</p> <p>6. Užsienio kvalifikacija pripažįstama lygiaverte Lietuvos Respublikoje teikiamam viduriniam išsilavinimui ar atitinkamo lygmens aukštojo mokslo kvalifikacijai, jeigu negalima nurodyti esminių skirtumų tarp tos šalies, kurioje įgyta užsienio kvalifikacija, ir Lietuvos Respublikos bendrųjų reikalavimų.</p> <p>Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas</p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis</p> <p>Šio įstatymo paskirtis – nustatyti paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo asmenims ir šeimoms principus, finansavimo šaltinius, formas, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat socialinio būsto ir savivaldybės būsto nuomos bei būsto pardavimo sąlygas ir tvarką.</p> <p>8 straipsnis. Teisė į paramą būstui įsigyti</p> <p>Teisę į paramą būstui įsigyti turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) duomenys apie jų gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčiųjų gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą; 2) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą ir gautas pajamas. Deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės 	
--	--	--

	<p>socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas) 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių;</p> <p>3) įsigyja pirmą tinkamą būstą Lietuvos Respublikos teritorijoje arba atitinka vieną iš šių sąlygų:</p> <p>a) neturi būsto nuosavybės teise pastaruosius 5 metus ir iki prašymo suteikti paramą būstui įsigyti pateikimo dienos nebuvo pasinaudoję šia paramos forma;</p> <p>b) turi ar turėjo nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise būstą, kurio naudingasis plotas (visų Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise turimų ir (arba) vienu metu turėtų būstų naudingųjų plotų suma), tenkantis (tenkanti) vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis (mažesnė) kaip 14 kvadratinų metrų, arba turimas būstas, neatsižvelgiant į jo naudingąjį plotą, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, yra fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų. Parama teikiama būstui įsigyti arba nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti;</p> <p>c) neįgalusis ar šeima, kurioje yra neįgalusis, nuosavybės teise turi būstą, nepritaikytą neįgaliųjų poreikiams. Parama teikiama tik nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti pritaikant neįgaliųjų poreikiams.</p> <p>9 straipsnis. Teisė į socialinio būsto nuomą</p> <p>1. Teisė į socialinio būsto nuomą turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:</p> <p>1) duomenys apie jų gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčiųjų gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą;</p> <p>2) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą ir gautas pajamas. Deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių;</p> <p>3) neturi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise būsto arba nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise turimas būstas, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, yra fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų, arba nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise turimo būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra mažesnis kaip 10 kvadratinų metrų arba yra mažesnis kaip 14 kvadratinų metrų, jeigu šeimoje yra neįgalusis arba asmuo, sergantis lėtinės ligos, įrašytos į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, sunkia forma.</p>	
--	---	--

	<p>2. Teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą turi asmenys ir šeimos, gyvenantys savivaldybės išnuomotame socialiniame būste, jeigu jiems išnuomoto socialinio būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam šeimos nariui, yra mažesnis kaip 10 kvadratinų metrų arba šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais yra mažesnis kaip 14 kvadratinų metrų ir jeigu jie turi teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą pagal šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytus socialinio būsto naudingojo ploto normatyvus.</p> <p>3. Asmenys ir šeimos, kurie už jiems suteiktą valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą įsigytą būstą prarado dėl skolinių įsipareigojimų ar perleido kitiems asmenims arba su kuriais socialinio būsto nuomos sutartis nutraukta jiems pažeidus socialinio būsto nuomos sutarties sąlygas, teisę į paramą būstui išsinuomoti šio straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis įgyja po 5 metų nuo būsto praradimo, perleidimo kitiems asmenims ar socialinio būsto nuomos sutarties nutraukimo dienos.</p> <p>4. Asmenys ir šeimos, kuriems šiame įstatyme nustatyta tvarka siūloma išsinuomoti socialinį būstą ir kurie rašytiniame pasiūlyme nustatytu laiku be svarbių priežasčių du kartus neatvyksta į savivaldybę dėl socialinio būsto nuomos ir raštu neišreiškia sutikimo ar nesutikimo nuomotis siūlomą socialinį būstą, išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Antras pasiūlymas išsinuomoti socialinį būstą be svarbių priežasčių laiku neatvykusiems į savivaldybę ir raštu neišreiškusiems sutikimo ar nesutikimo nuomotis siūlomą socialinį būstą asmenims ir šeimoms pateikiamas ne anksčiau kaip po 15 kalendorinių dienų nuo ankstesnio pasiūlymo pateikimo dienos.</p> <p>10 straipsnis. Teisė į būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją</p> <p>Teisę į būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, turintys teisę į socialinio būsto nuomą pagal šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalį, įrašyti į vieną iš šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų ir šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju išsinuomoję fiziniams ar juridiniams asmenims (išskyrus savivaldybes) priklausantį tinkamą būstą, esantį savivaldybės, kurioje asmuo ar šeima yra deklaravę savo gyvenamąją vietą, teritorijoje.</p> <p>Vartotojų teisių gynimo įstatymas</p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas</p> <p>1. Šis įstatymas apibrėžia vartotojų teises, vartotojų teisių apsaugos sritis, nustato vartotojų teisių apsaugos institucinę sistemą, vartotojų teisių apsaugos institucijų kompetenciją, reglamentuoja vartotojų švietimą, vartotojų ir pardavėjų, paslaugų teikėjų santykius, vartotojų</p>	
--	---	--

teisių gynimo ne teisme tvarką ir atsakomybę už teisės aktų, reglamentuojančių vartotojų teisių apsaugą, pažeidimus.

[...]

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

20. **Vartotojas** – fizinis asmuo, su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais (vartojimo tikslais) siekiantis sudaryti ar sudarantis sutartis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2083](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19362

Nr. [XIV-886](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2022-01-04, i. k. 2022-00067

[...]

3 straipsnis. Vartotojų teisės

1. Vartotojai turi teisę:

- 1) savo nuožiūra įsigyti ir naudoti prekes ir paslaugas (pasirinkti pardavėją, paslaugų teikėją);
- 2) įsigyti saugias, tinkamos kokybės prekes ar paslaugas;
- 3) gauti teisingą ir visapusišką informaciją valstybine kalba apie parduodamas prekes, teikiamas paslaugas;
- 4) gauti informaciją apie savo teisių įgyvendinimo ir gynimo tvarką;
- 5) į pažeistų teisių gynimą ir į turtinės ir neturtinės žalos (nuostolių) atlyginimą;
- 6) kreiptis dėl pažeistų teisių gynimo į ginčus nagrinėjančias institucijas ar teismą;
- 7) jungtis į vartotojų asociacijas;
- 8) į švietimą vartojimo srityje;
- 9) į ekonominių interesų apsaugą.

2. Vartotojai turi ir kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas teises.

Užimtumo įstatymas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

[...]

2. Šiuo įstatymu nustatytos darbo rinkos paslaugos ir užimtumo rėmimo priemonės taikomos:

[...]

3) asmenims, kurie nėra Europos Sąjungos piliečiai, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalyje, ir nėra asmenys, kurie pagal Europos Sąjungos teisės aktus naudojami laisvo asmenų judėjimo teise (toliau – trečiųjų šalių piliečiai), turintiems leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, asmenims, kuriems suteiktas perkeliamojo asmens statusas, ir asmenims, turintiems teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

	<p><i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-2082, 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07321 Nr. XIII-2341, 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405 Nr. XIV-1106, 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864 Nr. XIV-1287, 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436 [...]</p> <p>13 straipsnis. Užimtumo rėmimo politiką formuojantys, jos įgyvendinimą organizuojantys, koordinuojantys ir kontroliuojantys bei ją įgyvendinantys subjektai [...] 2. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendina: 1) Užimtumo tarnyba, kitos valstybės institucijos ir įstaigos; <i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIII-941, 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627 Nr. XIII-2846, 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511</p> <p>2) savivaldybių institucijos ir įstaigos; 3) kiti juridiniai ir fiziniai asmenys. [...]</p>	
<p>40 straipsnis Perkėlimas į nacionalinę teisę 1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. gegužės 23 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir</p>	<p>Projektas</p> <p style="text-align: right;">Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo priedas</p> <p style="text-align: center;">ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p>[...] 6. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo <i>Au pair</i> programoje tikslais sąlygų, su pakeitimais padarytais 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883. [...]</p>	<p>Visiškasis</p>

<p>kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurios panaikinamos šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Valstybės narės nustato nuorodos darymo tvarką ir suformuluoja minėtą teiginį.</p> <p>2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.</p>	<p>Įstatymas Nr. XIII-1310 19 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo priedo 17 punktą. 2. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo priedo 19 punktą. 3. Papildyti Įstatymo priedą 38 punktu: „38. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo <i>Au pair</i> programoje tikslais sąlygų (nauja redakcija) (OL 2016 L 132, p. 21).“ <p>20 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 d. 2. Užsienio reikalų ministras, vidaus reikalų ministras ar jo įgaliotos institucijos iki 2018 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. 3. Užsieniečių prašymai išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, pateikti iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiami nagrinėti ir sprendimai išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje priimami vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusio Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. <p>Įstatymas Nr. XIII-1311 7 straipsnis. Kodekso priedo pakeitimas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Papildyti Kodekso priedą nauju 97 punktu: „97. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo <i>Au pair</i> programoje tikslais sąlygų (nauja redakcija) (OL 2016 L 132, p. 21).“ <p>8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. liepos 1 d.</p>	
---	--	--